

සිතේ සැබෑව

("විත්තානුපස්සනාව" ධර්ම දේශනාව ඇසුරිණි.)

සුභ සුභ ආරම්භයක් සඳහා සුභසිතියක් වන්නේ

හොරණ, දික්වේනපුර පදිංචි එස්.ඒ.ඒ. සේනානායක මහතා හා සුමනා පෙරේරා මහත්මිය විසින් තම දෙමාපියන්ට පිං පිණිස මෙම ධර්ම පුස්තකය මුද්‍රණය කර ධර්මදානය පිණිස පරිත්‍යාග කරන ලදී.

ධර්ම දානය පිණිසයි

තුනි වදන

ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් බෞද්ධ සංගමය විසින් වරසක් පාසා නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිස මුද්‍රණය කරනු ලබන බෞද්ධ ග්‍රන්ථ මාලාවේ නවවන ග්‍රන්ථය බුද්ධ: 2553 වෙසක් තෙමඟුල වෙනුවෙන් ධර්මධානය වශයෙන් ඔබ අතට පත්කරනුයේ ඉතාමත් සතුටිනි.

බාහිර ලෝකයෙන් ගන්නා වූ අරමුණු නිසා හටගන්නා කේලේශයන්ගෙන් සිත කිලිටිවන ආකාරය හා එහෙයින් සසර ගමන නිරායාශයෙන් දික්කරගන්නා ආකාරය මෙම ග්‍රන්ථයේ මනාව විග්‍රහ කර ඇත. සිහි නුවණින් යුතුව මනස පිළිබඳ පුනරාවර්ජනය කීම තුළින් සසර සුවපත්ව සුවසේ යාමට මෙන්ම ඉන් එතෙර වීමට ද මඟ මෙම වටිනා ග්‍රන්ථය තුළින් මනාව පැහැදිලි කරයි. සිත පිළිබඳ ලියවුණු වටිනා ධර්ම කරුණු වලින් පිරුණු නිතරම ලඟ තබා ගත යුතු අත්පොතක් බඳු මෙම කුඩා ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කර නොමිලේ බෙදාදීම පිණිස අවසර දුන් ශ්‍රී සම්බුද්ධ සාසනයේ චිරස්තිය පිණිස කැපවීමෙන් කටයුතු කරන පුජාපාද කුතුළපතේ සුදස්සී හිමියන් අතිශයින් කෘතඥවෙමින් අනේකවාරයක පින්දෙමු.

මෙම ධර්මග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කිරීමට නොපැකිලිව භාරගත් සිකුරු මුද්‍රණාලයේ අධිපතිතුමා ඇතුළු කාර්ය මණ්ඩලයට සතුති පූර්වකව පින්දෙමු.

මෙයට, මෙන් සිහිනි

ලලිත් කන්නන්ගර
ගරු ප්‍රධාන ලේකම්

එම්. පද්මපෙරුම
ගරු ප්‍රධාන සභාපති

2009 මැයි 01 වන දින...

ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් බෞද්ධ සංගමය, ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් මූලස්ථානය
කොළඹ 01, දුරකථනය : 011-2350404

ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් බෞද්ධ සංගමය විසින් මුද්‍රණය කර නෙමිලේ බෙදා දුන් ධර්ම ග්‍රන්ථයන්

2001	වෙසක් කලාපය	ලොව්තුරු සුවද පුජා ගංගොඩවිල සෝම හිමි
2002	වෙසක් කලාපය	සසර සැමට හිමි කර්ම විපාක පුජාපාද දිව්‍යාගම යසස්සී හිමි
2003	වෙසක් කලාපය	ධනය වැය නොවන මහ දන පහක් පුජාපාද දිව්‍යාගම යසස්සී හිමි.
2004	වෙසක් කලාපය	ප්‍රශ්න හා වගකීම් පුජාපාද කිරිනදේ ශ්‍රී ධම්මානන්ද හිමි.
2005	වෙසක් කලාපය	පරිච්චසමුප්පාද ධර්මය පුජාපාද භාරිස්පත්තුචේ ආර්යවංශාලංකාර හිමි
2006	වෙසක් කලාපය	දුක් කරදර වලින් මිදෙන්නේ කෙසේද? පුජාපාද කිරිනදේ ශ්‍රී ධම්මානන්ද හිමි
2007	වෙසක් කලාපය	සිතුවිලි පුජාපාද තලල්ලේ වන්දකිත්ති හිමි
2008	වෙසක් කලාපය	බණක් අසන කළ සිතක් නිවෙන බව පුජාපාද හිඟුරේ පසුකුසුමකර හිමි
2009	වෙසක් කලාපය	සිතේ සැබෑව පුජාපාද කුතුළපතේ සුදස්සී හිමි.

ශුද්ධාවන්ත ජිත්වතුනි, දැන් මේ ජිත්වතුන් සුදානම් වෙන්නේ ටික වෙලාවක් ධර්මය සිහි කරන්න. අපි අද ටික වේලාවක් වෙන්කරමු. අපේ සිතේ ස්වභාවය පිළිබඳව විමසා බලන්න. සිත පිළිබඳව නිවැරදිව සොයා බලන්න පුළුවන් නම් ඒක උසස් භාවනාවක් වෙනවා. දහමේ එය සඳහන් වෙන්නේ චිත්තානුපස්සනාව හැටියටයි.

සතිපට්ඨාන සූත්‍රය බොහෝ දෙනෙක් කියවලා ඇති. දැන ගෙන ඇති. එහි කායානුපස්සනා වේදනානුපස්සනා චිත්තානුපස්සනා ධම්මානුපස්සනා කියලා සතර සති පට්ඨානයක් දේශනා කරනවා. එහි තුන්වෙනුවට පැහැදිලි කරන්නාවූ අනුපස-
'සනාව තමයි චිත්තානුපස්සනාව.

අනුපස්සනාව කියලා කියන්නේ අනුව දැකීමයි. "පස්සති" කියලා කියන්නේ පාලි භාෂාවෙන් බලනවා දකිනවා කියන එකයි. "අනුපස්සති" කියලා කියන්නේ අනුව දකිනවා. විමසා බලනවා. නිවැරදිව දකිනවා. ඒකට තමයි අනුපස්සනාව කියලා කියන්නේ. එතකොට සිත අනුව ක්‍රමානුකූලව දැක ගන්න එකට විමසා බලන එකට, වටහා ගන්න එකට කියනවා චිත්තානුපස්සනා කියලා. සතිපට්ඨානයයි කියලා කියන තැන -සති" කියලා කියන්නේ සිහියට. සිහි කල්පනාව. -පට්ඨාන" කියලා කියන්නේ පිහිටුවීමයි. මනාව සිහිය පිහිටුවාගෙන මේ අනුපස්සනාව කළයුතු නිසා ඒකට කියනවා සතිපට්ඨානයයි කියලා. සෑම අනුපස්සනාවක්ම සතිපට්ඨානයෙන් යුක්ත විය යුතුයි. එසේ නොවනවා නම් එය සෑබෑ අනුපස්සනාවක් වෙන්නේ නෑ. යමක් අනුව නිවැරදිව දක-
න්නට නම් විමසා බලන්නට නම් ඒ පිළිබඳව අනිවාර්යයෙන්ම සිහිය පිහිටුවා ගත යුතුයි.

ඒ නිසා බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කලා කවර කරුණක් හෝ මුල් කරගෙන කවර කර්මස්ථානයක් හෝ මුල් කරගෙන සිහිය පිහි-
ටුවනවා නම් නැවත නැවත ඒ අනුව විමසනවා නම් බලනවා නම් එය සතිපට්ඨානයයි. එය විදර්ශනාවයි. එය අනුපස්සනාවයි. මේ

අනුපස්සනාව මේ විදර්ශනාව බුදුහාමුදුරුවෝ කුම හතරකට, එහෙම නැත්නම් මාතෘකා හතරක් යටතේ ගොනු කරලා දක්වනු එක් අවස්ථාවක් තමයි මේ සතිපට්ඨාන සූත්‍රය. එහි තමයි ඒ මා මුලින් සඳහන් කළ මාතෘකා පාඨය සඳහන් වෙන්නේ.

“පුතවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු චිත්තෙ චිත්තානුපස්සි විහරති ආනාපි සම්පජානෝ සතිමා විනෙය්‍ය ලෝකේ අභිජ්ඣා දෙ- ර්මනස්සං”.

මහණෙනි, මේ හික්ඛව නැවත සිත අනුව සිහිය පිහිටුවාගෙන මහත් වූ චීර්ය ඇතිව පඤ්චස්කන්ධ ලෝකයෙහි අභිධ්‍යාව හා දොම්නස දුරුකරනවා. අභිධ්‍යාවයි කියලා කියන්නේ දැඩි ලෝහකම-ඇල්ම. දොම්නස කියලා කියන්නේ ගැටීම. මේ දොම්නස සහ ඇල්ම නැතිනම් ඇලීම සහ ගැටීම කියන මේ කරුණු දෙක ලෝකය සම්බන්ධවයි අපිට පහළ වෙන්නේ. ලෝකය කියලා කියන්නේ - රූප, වේදනා, සඤ්ඤා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ යන ස්කන්ධ පඤ්චකයයි. මේ පඤ්චස්කන්ධ ලෝකයෙහි ඇලීම හා ගැටීම දුරු කරමින් ඒ තැනැත්තා සිතෙහි සිත අනුව බලමින් වාසය කරනවා කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ පැහැදිලි කළා.

සිතට මුල් තැන

මේ කාරණයටම තවත් කරුණක් සම්බන්ධ කර ගන්නට වටිනවා. ඒ කුමක්ද? ධම්මානුපස්සනාව සහ වේදනානුපස්සනාව. ධම්මානුපස්සනාව හැටියට බුදුහාමුදුරුවෝ මේ සූත්‍රයේදී විග්‍රහ කරන්නේ සිතෙහිම හට ගන්නා සිතුවිලි. තීවරණ ධර්ම හැටියට කාමච්ඡන්ද, ව්‍යාපාද, ඊනමිද්ධ, උද්දව්ව කුක්කුච්ච, විචිකිච්ඡා වශයෙන් දක්වනවා සිතෙහි ඇතිවන අයහපත් සිතුවිලි පරම්පරාව. ඒවා සිතෙම ඇතිවන ගුණාංග. ඒවා ධම්මානුපස්සනාව හැටියට හඳුන්වනවා. ඒ වගේම යහපත් පැත්ත වශයෙන් බොජ්ඣංග ධර්ම සහ නිවනට හේතුවන ශ්‍රද්ධා ප්‍රඥාදී ගුණ ධර්ම. ඒවා අනුව නැවත නැවත මෙතෙහි කිරීමත්, ධම්මානුපස්සනාවමයි. මේ කොයි ආකාරයෙන් හෝ සිතුවිලි අනුව නැවත නැවත සිත මෙ-හෙයවා නිවැරදිව දකිනවානම් එය ධම්මානුපස්සනාව හැටියට දේශනා කළා.

වේදනානුපස්සනාව හැටියට තවත් එකක් දේශනා කළා. වේදනාව කියන්නේ වෛතසිකයක්මයි. ඒ නිසා වේදනානුපස-සනාව හැටියට දේශනා කළේත් සිතුවිලි අනුව - සුඛ වේදනා, දුඃඛ වේදනා, උපේක්ඛා වේදනා වශයෙන් මනසට වැටහෙන ආකාරයට මෙතෙහි කිරීමයි. දැන් පින්වතුන්ට පැහැදිලි වෙනවා සතර සතිපට්ඨානයෙන් තුනක්ම දේශනා කරලා තියෙන්නේ කුමක් ගැනද? හිත ගැනයි. මනස ගැනයි. එකක් පමණයි බාහිර ලෝකය ගැන හෙවත් කය ගැන දේශනා කළේ. එහෙමනම් මෙයින් පැහැදිලි වෙනවා බුදුහාමුදුරුවෝ චිත්තානුපස්සනාව හෙවත් මේ සිත පිළිබඳව දකින්නට, එය අනුව මෙතෙහි කරන්නට මුල් තැනක් දුන්න බව.

සසරත් නිවහන් සිත අනුවයි

ඇයි මේ විදිහට සිත පිළිබඳව දකින්නට, ඒ අනුව මෙතෙහි කරන්නට බුදුහාමුදුරුවෝ මේ තරම් ප්‍රධාන තැනක් දුන්නේ. පින්වතුනි සසර කියන්නේත් සිතයි. නිවන කියන්නේත් සිතයි. ඒ නිසා සසර යා යුතු කෙනා සිත ගැන දැන ගත යුතුයි. නිවන් අවබෝධ කරගන්නා කෙනාත් සිත ගැන දැන ගත යුතුයි. ඉබාගානේ යන්නටනම් සිත ගැන දැන ගන්නට අවශ්‍ය නෑ. යන ආකාරයකින් යන්නට ඉඩ අරින්නට පුළුවන්. නමුත් සසර සකසා ගෙන කෙනෙකුට යන්නට ඕනෑ නම්, සසර සුවපත්ව සුවසේ යන්නට ඕනෑ නම් ඒ තැනැත්තා සිත ගැන දැන ගත යුතුයි. යමෙකුට සසර ගමන අවසන් කරන්නට අවශ්‍ය නම් ඒ තැනැත්තා විශේෂයෙන් සිත ගැන දැන ගත යුතුයි.

ඒ කුමක් නිසාද? මේ හව ගමන, සසර ගමන කියලා කියන්නේ අපේ විඤ්ඤාණ පරම්පරාව මේ විශ්වය තළ නැවත නැවතත් හට ගැනීමයි. අඛණ්ඩව හටගැනීමයි. ඒකට තමයි සසර ගමනයි කියන්නේ. ඒ අතරතුරේ එක් එක් අවස්ථාවල විවිධ රූප කායන් ලබනවා. ඒ ලබන්නාවූ රූප කායන් අනුව අපි මිනිසාය, තිරිසනාය, යක්ෂයාය, ප්‍රේතයාය, දෙවියාය, බ්‍රහ්මයාය ආදී විවිධ නම් කියනවා. මේ කවර නාමයකින් සඳහන් කළත් සසර හවෙ-යන් හවය නැවත නැවත අඛණ්ඩව පවතින්නේ එක්තරා චිත්ත ධාරාවක්. අඛණ්ඩ වූ චිත්ත පරම්පරාවක්. එහෙම නම් සසර

කියන්නේ සිතයි. වෙන කිසිවක් නෙමෙයි. එහෙමනම් නිවන් දකිනවා කියන්නේ මේ සිත නැවැත්වීමයි. එහෙම නම් කුමක්ද නවත්වන්නට තියෙන්නේ? කය නොවේ. අපේ සිතයි.

මේ විශ්වයේ නැවත නැවත පරම්පරා වශයෙන් පවත්වන්නාවූ මේ චිත්ත ධාරාව යම් කිසි කෙනෙකුන්ට නැවත හට නොගෙන අවසන් කරන්නට පුළුවනම්, ඒ කෙසේද නැවත හට නොගන්නේ? එල්ලෙන්නට කැනක් නැති කරන්නට ඕන. යම් තැනක් අල්ලා ගන්නට තිබුණොත් ඒ අල්ලා ගත්තු සෑතින් එය නැවත නැවතත් හට ගන්නවා. ඒ විදිහට හට ගන්නට අවශ්‍ය ශක්තිය නැති වුණොත් පමණයි මේ සිත නිරුද්ධ වෙන්නේ. යම් දවසක විශ්වය තුළ මේ සිත හටගන්නානම් එදා පටන් මේ දක්වාම බොහෝ දේ අල්ලාගෙන නැවත නැවතත් ශක්තිමත් වෙමින් ඒ චිත්ත පරම්පරාව විශ්වය තුළ පවතිනවා.

සිතේ පැවැත්ම හා නැවැත්ම

කුමන හෝ ආකාරයකින් මේ සිත ලෝකයෙහි පළමුවෙන්ම හට ගත්තා..... එය ඉතා ගැඹුරු කාරණයක්. එහෙම නිර්මාණය වෙලා ක්‍රම ක්‍රමයෙන් මේ පඨවි, ආපෝ, තෙජෝ, වායෝ, කියන මේ භූත රූපයන් ඇසුරු කරමින් සත්ත්වයෙක් වශයෙන් - කුඩා කුහුඹුවන් වශයෙන්, පණුවන් වශයෙන්, කුරුල්ලන් වශයෙන්, ඊටත් වඩා විකක් වැඩි පක්ෂීන් වශයෙන් මෙසේ ක්‍රමක්‍රමයෙන් විශාල සත්ත්වයින් දක්වා වර්ධනය වුණා. සිත වර්ධනය වෙන්න වර්ධනය වෙන්න එය ඇසුරු කරන්නාවූ රූප සමූහය ශක්තිමත් වුණා. එසේ වර්ධනයවූ විඤ්ඤාණයක් ඇසුරු කරන්නාවූ සත්ත්වයා දියුණු සත්ත්වයෙක් හැටියට ලෝකයේ පහළ වෙනවා. මේ විදිහට සත්වයා මේ විශ්වය තුළ, මේ විඤ්ඤාණය හටගත් දා පටන් කල්ප අසංකාශ ගණනක් මුළුල්ලේ හවයෙන් හවයට පැමිණුණා. මේ විදිහට පැමිණුනේ කුමක් නිසාද? බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා අල්ලා ගැනීම නිසයි පැමිණුනේ.

විඤ්ඤාණයට පරම්පරා වශයෙන් පවතින්නට පුළුවන් කමක් නැ අරමුණු අල්ලා නොගන්නොත්. ඒ නිසා රූප වශයෙන්, ශබ්ද වශයෙන්, ගන්ධ වශයෙන්, රස වශයෙන්, ස්පර්ශ වශයෙන්, ධර්ම වශයෙන්, මෙසේ ෂඛේන්ද්‍රියන්ගෙන්ම ගන්නා කවර

හෝ අරමුණක් නැවත නැවත අල්ලා ගනිමින් තමයි මේ විශ්වය තුළ අපේ විඤ්ඤාණය නොසිඳී පවතින්නේ. යම් කෙනෙකුට පුළුවනම් අරමුණු අල්ලා නොගන්නා තත්වයට විඤ්ඤාණය පත් කරන්නට, එදයින් පස්සේ විඤ්ඤාණයට මේ විශ්වය තුළ පවතින්නට විදිහක් නැ. එතනින් නිරුද්ධ වෙනවා. ඒ ශක්තිය අහෝසි වුණායින් පස්සේ එතන සත්ත්වයෙක් නැ. එතන මනුෂ්‍යයෙක් නැ. එතන දෙවියෙක් නැ. එතන බුදුකෙනෙක් නැ. එතන කිසිවෙක් නැ. එහි පවතින්නේ නිර්වාණයයි. එතන දුකක් නැ. එතන ගැටුමක් නැ. එතන ඇලීමක් නැ. එහි කිසිවක් නැ. එතන තියෙන්නේ නිර්වාණයයි. ඒ නිසා මේ තැනට යමෙකුට පැමිණීමට අවශ්‍ය නම් ඔහු අනිවාර්යයෙන් සිත ගැන දැන ගත යුතුයි. ඒ වගේම මා මුලින් සඳහන් කළා නැවත නැවත හවයෙන් හවයට යන්නේ මේ කය නෙමෙයි විඤ්ඤාණයයි. ඒ නිසා සුඵපත්වූ ආත්මභාවයන් සසර ගමනේ ලබන්නට නම් මේ විඤ්ඤාණය මැනවින් පාලනය කරගෙන ගමන් කරන්නේ කොහොමද කියලා දත යුතුයි.

චිත්ත භාවනාව අත්‍යවශ්‍යයි

ඒ නිසා සසර යන්නට අවශ්‍ය කෙනාටත්, සසර ගමන නවත්වන්නට අවශ්‍ය කෙනාටත්, මේ දෙදෙනාටම සිතගැන දැනගැනීම වැදගත් වෙනවා. ඒ නිසා බුදුහාමුදුරුවෝ සතර සති පටිඨානායක් දේශනා කළ තැන අනුපස්සනා තුනක්ම සිත පිලිබඳව වෙන් කළා. එතකොට මේ විදිහෙන් අපි අනිවාර්යයෙන්ම දැන ගතයුතු ප්‍රධාන කාරණය සිතයි. අනිත් කවර භාවනාවක් කළත් පින්වතුනි, මේ සිත පිලිබඳ භාවනාවයි නිවන් දකින්න අවශ්‍ය. එහෙම නම් බුදුහාමුදුරුවෝ කුමක් නිසාද කායානුපස්සනාවක් දේශනා කළේ? එහෙම නම් බුදුහාමුදුරුවෝ කුමක් නිසාද දස කසිණයක් දේශනා කළේ? දස අගුහයක් දේශනා කළේ? හතලිස් ආකාරයක සමථ භාවනා කර්මස්ථාන බුදුහාමුදුරුවෝ කුමක් නිසාද දේශනා කළේ? ඒ සියල්ලකින්ම සිත දකින්නට, මනස සකසා ගන්නට අනුබලයක් ලැබෙනවා. කසිණ වඩලා නිවන් දකින්න, ආනාපාන සතිය වඩලා නිවන් දකින්නට, කය ගැන බලලා නිවන් දකින්නට නම් නියම

තැනට අපේ මනස ගේන්නට ඕන.

කය ගැනත් දහ යුතුයි

අපි මේ ලෝකය සමඟ ඇලෙන්නෙ මේ කය නිසයි. අපි ලෝකය සමඟ ගැටෙන්නෙන් මේ කය නිසයි. මේ ඇලීම් ගැටීම් දෙක නවත්වන්නට නම් මේ කය හරයක් නැති දෙයක් බව පළමුවෙන්ම අපේ මනසට වටහා දෙන්නට ඕන. ඒ නිසා බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කළා කය ගැන බලන්න. කයේ අගුහත්වය මෙනෙහි කරන්න. පිළිකුල් බව මෙනෙහි කරන්න. කයෙහි අනිත්‍යතාව මෙනෙහි කරන්න. කයෙහි දුක්ඛතාවය මෙනෙහි කරන්න. මේ සියල්ලගෙන්ම බුදුහාමුදුරුවෝ බලාපොරොත්තු වුණේ මේ කය පිළිබඳව ඇලීම් ගැටීම් දෙකෙන් මනස නිදහස් කරලා හැබෑව වටහා ගත හැකි තැනට මනස යොමු කිරීමයි. කසිණාදි කර්මස්ථානයකින් නම් බුදුහාමුදුරුවෝ බලාපොරොත්තු වුණේ සිත සන්සුන් කරලා අවශ්‍ය නියම තැනට යොමු කිරීමයි.

මේ ශාසනයේ හෝ අන් ශාසනයක හෝ දේශනා කළාවූ යහපත් කුසල භාවනා යම්තාක් නියතවනම් ඒ සියල්ලක්ම මේ චිත්ත භාවනාවට උපකාරවෙන්නාවූ, චිත්තානුපස්සනාවට උපකාර වෙන්නාවූ, නිවන් දැකීමට උපකාර වෙන්නාවූ භාවනාවන් පමණයි. යම්කිසි කෙනෙක් මැනවින් සිත දැන ගන්නවානම්, සිතේ ක්‍රියාකාරිත්වය දැන ගන්නවානම්, එය සසර නැවත නැවත යන්නේ කුමක් නිසාද කියලා දැන ගන්නවානම්, එය නවත්වන්නට පුළුවන් වෙන්නේ කොහොමද කියලා දැන ගන්නවානම්, ඒ තැනැත්තාම පමණයි සසර ගමන කෙළවර කරන පුද්ගලයා. ඒ නිසා පින්වතුන්ට නිවන් දැකීමට අවශ්‍යනම්, මට නිවන් දැකීමට අවශ්‍යනම්, තව යම් කෙනෙකුන්ට නිවන් දැකීමට අවශ්‍යනම්, ඒ මනුෂ්‍යයා ඒ සත්ත්වයා අනිවාර්යයෙන්ම සිත පිළිබඳව දත යුතුමයි. ඒ නිසා චිත්තානුපස්සනාව පිළිබඳව අපි ගැඹුරට කල්පනා කළ යුතුයි. කරුණු නිවැරදිව දැනගත යුතුයි.

ප්‍රකෘති සිත ප්‍රභාෂ්වරයි

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මේ සිත ප්‍රභාෂ්වරයි. "පහස්සරමිදං හික්ඛවෙ චිත්තං"

මහණෙනි, මේ සිත බොහොම ප්‍රභාෂ්වරයි. එය බබලන්නාවූ

එකක්. නමුත් පංචේන්ද්‍රියන් මුල් කර ගෙන බාහිර ලෝකයෙන් ඇතුළට ගන්නාවූ බොහෝ අරමුණු නිසා හටගන්නා ක්ලේශයන්ගෙන් මේ සිත කිලිටි වෙනවා. එසේ කිලිටි වෙලා දුර්වර්ණ වෙනවා. එසේ දුර්වර්ණ වෙලා වැඩක් ගන්නට බැරි අකර්මණ්‍ය තත්වයට පත්වෙනවා. පසුගිය පොහෝ දවසක අපි පංච නිවරණයන් පිළිබඳව විස්තර කරලා පින්වතුන්ට පැහැදිලි කළා ඒ නිවරණයන්ගෙන් කොහොමද සිත අකර්මණ්‍ය කරන්නේ, සිත ක්‍රියාත්මක කරන්නට බැරි තත්වයට පත්කරන්නේ කොහොමද මේ ක්ලේශ ධර්මයන්ගෙන් කියලා.

බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා මේ ප්‍රකෘති සිත ප්‍රභාෂ්වරයි, එය අකර්මණ්‍ය කරන්නේ එය කිලිටි කරන්නේ බාහිර ලෝකයෙන් ඇතුළට උරා ගන්නා අරමුණු තුළින්. පින්වතුනි ඒ ප්‍රභාෂ්වර වූ සිත මේ පින්වතුන් පොරවාගෙන ඉන්න සුදුපාට වස්ත්‍රයක් වගේ. සුදු වස්ත්‍රයක් පින්වතුන් සිල් සමාදාන වෙනකොට පොරවාගෙන ඉන්නවා. ඒ කුමක් නිසාද? මේ සුදු වස්ත්‍රය නැතිනම් සිල් ගන්නට බැරිද? බැරිකමක් නෙමෙයි, පාට වස්ත්‍රයක් ඇඳගත්තේ සිල් ගන්නට පුළුවන්. නමුත් සුදු වස්ත්‍රය කියන්නේ පවිත්‍රත්වයේ සංකේතයයි. පවිත්‍රත්වය විතරක් නෙමේ අනිත්‍යත්වයේ සංකේතයයි. ඒ නිසා මළ ගෙදර ගියත් අපි සුදු වස්ත්‍රය අඳිනවා. මළ මිනියට සුදු වස්ත්‍රයක් පොරවනවා. ඇයි මේ? සිල් ගන්නට අදින්නේත් සුදු වස්ත්‍රයයි. මළ මිනියට පොරවන්නේත් සුදු වස්ත්‍රයයි. කුමක්ද මේ දෙකේ වෙනස? එයින් පවිත්‍රත්වය කියවෙනවා. එයින් අනිත්‍යභාවයක් කියවෙනවා.

පිරිසිදු දේ වහා කිලිටි විය හැකියි

කොහොමද මේ සුදු වස්ත්‍රයකින් අනිත්‍යභාවය කියවෙන්නේ? ඉතා සුදු වස්ත්‍රයක් බොහෝම ඉක්මනින් කිලිටි වෙන්නට පුළුවන්. පුංචි දූවිලි පාරකිනුත් එය කිලිටි වෙලා යනවා. පුංචි මඩ පැල්ලමකිනුත් එය කිලිටි වෙලා යනවා. පවතින ස්වභාවය වෙනස් වෙලා යනවා. එහෙමනම් ලෝකයේ කිලිටි වෙන්නට පුළුවන් දේවල් අතරින් පවිත්‍ර දේ තමයි වඩා ඉක්මනින් කිලිටි වෙන්නට පුළුවන්. සිත ඒ පවිත්‍ර දේවල් අතරින් විවිත්‍ර වූ දෙයක්. එය වහා කිලිටි වෙන්නට පුළුවන්. බොහෝ දේ නිසා කිලිටි

වෙන්නට පුළුවන්. නැවත නැවතත් අපි ඒ කිළිට පහ කළොත් පමණයි අපට පුළුවන් වෙන්නේ මේක කිලිටි වෙනවාද නැද්ද කියන බවටත් තේරුම් ගන්නට. මේ කිළිටට නැවත නැවතත් ඒ සිත පත් වුණොත්, අපට සිත කිලිටි වෙනවාද කියලාවත් දැන ගන්නට පුළුවන් කමක් නෑ.

පින්වතුන් ගෙදර දොරේ වැඩ කටයුතු කරන කොට, කුස්සියේ උයන පිහන කොට සුදු පාට රෙදි කැල්ලක් ගන්නවා වලං බාන්නට. මේක ගත්තු දවසේම පළවෙනි දවසේ හවස් වෙලා මේ සුදු රෙදි කැල්ල දිගැරලා බැලුවොත් පින්වතුන් දැක ගන්නවා අද දවස තුළ මෙතෙක් දැළි කුණු තැවරිලා තියෙනවා. ඒ කුමක් නිසාද ඒ පැහැදිලි වෙනස පින්වතුන් දැක්කේ? වස්ත්‍රය පවිත්‍ර නිසා. වස්ත්‍රය පවිත්‍ර නොවුණොත් පින්වතුන්ට එය දැක ගන්නට පුළුවන් කමක් නෑ. අපි හිතමු ඒ වස්ත්‍රය සතියක් මුළුල්ලෙහි ඒ විදහෙන් අබණ්ඩව දැළි කුණු තැවරුණා. මාසයක් මුළුල්ලේ සෝදන්නේ නැතිව එහි නැවත නැවතත් දැළි කුණු තැවරුණා. එහෙම දැළි කුණු තැවරුණායින් මාසෙකට පසුව පින්වතුන් නැවතත් අර වස්ත්‍රය දිගැරලා බලනවා. දැන් පින්වතුන්ට කියන්න පුළුවන්ද මේ ඊයේ තැවරිවීව දැළි කුණු, මේ අද තැවරිවීව දැළි කුණු කියලා. කිසි කෙනෙකුන්ට කියන්න බැහැ. ඇයි ඒ හොයන්නට බැරි තත්වයට පත්වුණේ? වස්ත්‍රය බොහෝ කිළිටු නිසා.

කිළිට දකින්නට හම්

එහෙම නම් පවිත්‍ර වූ වස්ත්‍රයක පමණයි කිළිට වහා පෙනෙන්නේ. එහි අනිත්‍ය ස්වභාවය මැනවින් දකින්නට පුළුවන් වෙන්නේ. දකින්නට නම් පවිත්‍රත්වය තිබිය යුතුමයි. ඒ පවිත්‍රත්වය යම් තැනක කෙලෙසෙනවාද, කිලිටි තත්වයට පත් වෙනවාද, අඳුරු තත්වයට පත් වෙනවාද එහි අනිත්‍ය තත්වය ජේන්තැතිව යනවා. පීඩා කාරී තත්වය ජේන්තැතිව යනවා. එහි ඇති ස්භාවය ජේන්තැතිව යනවා.

ඒ නිසා අපි නැවත නැවත සිත පවිත්‍ර කළොත් පමණයි අපට දකින්නට පුළුවන් වෙන්නේ සිතේ පවතින්නාවූ ක්ලේශයන් කෙබඳුද කියලා. සිත ශුද්ධ කරන්නට පටන් ගත්තොත් විතරයි

මේ තරම් කෙලෙස් තියනවා නේද කියල අපට දැනගන්නට වත් පුළුවන් වෙන්නේ. එතෙක් අපිට දැනෙන්නේ නෑ අපේ සිතේ කෙලෙස් හටගන්නවා වන්ද කියලා. සමහර කෙනෙකුන්ට අපි කිව්වහම බණ අහන්නට එන්න, භාවනා කරන්නට එන්න, පංසල් එන්න කියලා සමහර කෙනෙක් කියනවා භාමුදුරුවනේ අපි පවි කරන්නේ නෑනෙ පංසල් යන්න. සමහර කෙනෙක් කියනවා මමනම් මගෙ මේ පීටිතේට කිසිම පාප කර්මයක් කරලා නෑ.

ඇයි එහෙම කියන්නේ මිනිස්සු? ඒ මිනිස්සුන්ට තේරෙන්නේ නෑ නිරන්තරයෙන් තමන්ගේ සිතින් පවිකම් කෙරෙන බව. ඇයි නොදැනෙන්නේ? අර මාස ගණනක් දැළි කුණු තැවරිවීව වස්ත්‍රය වගේ අද කොතෙක් පවිකම් කලා ද කියලා ඒ මනුෂ්‍යයාට තෝරා බේරා ගන්නට බෑ. තෝරා බේරා ගන්නට බැරි නිසා ඒ මනුෂ්‍යයා හිතනවා මම පවිත්‍රයි. මම නිර්දෝෂියි. මා අතින් වරදක් සිදුවුණේ නැහැ කියලා. වරද සිදුවුණේ නෑ කියලා ඒ මනුෂ්‍යයා මුලාවට වැටුණේ කුමක් නිසාද? තෝරා ගන්නට බැරිකම නිසා මිසක් අපවිත්‍රතාවයක් නැති කම නිසා නොවෙයි.

ඒ නිසා අපවිත්‍රතාවය දකින්නට නම් නැවත නැවත පවිත්‍ර කරන්නට ඕන. නැවත නැවත පවිත්‍ර කරන්නට නම් නැවත නැවත ඒ දිහා බලන්නට ඕන. නැවත නැවත ඒ දිහා බලන්නට නම් මනාව සිහිය තියෙන්නට ඕන. ඒ නිසා සිහිය පිහිටුවාගෙන මහත්වූ උත්සාහයෙන් සිත ගැන නැවත නැවත බැලිය යුතුයි කියලා බුදුහාමුදුරුවො දේශනා කලා. එසේ නොකළොත් එය ඉතාම අකර්මණ්‍ය, දඩබ්බර කිලිටි ස්වභාවයකට කලක් යනකොට පත්වෙනවා. එසේ කිලිටි වූ වස්ත්‍රයක් පිලිබඳව බුදුරජාණන් වහන්සේ උපමාවක් දේශනා කරනවා.

කිලිටි වස්ත්‍ර!

“සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ ව්‍යං සංකිලිටියං මලග්ගහිතං, තමේතං රජකෝ යස්මිං යස්මිං රංගජාතෙ උපසංභරෙය්‍ය, යදි නිලකාය, යදි පිතකාය දුරත්තවණ්ණමේවස්ස අපරිසුද්ධි වණ්ණමේවස්ස, තං කිස්ස හේතු? අපරිසුද්ධිත්තා භික්ඛවෙ ව්‍යංස්ස”

මහණෙනි, යම් කිසි කෙනෙක් දැළි තැවරුණු, කුණු මඩ තැවරුණු, දුහුච්චි තැවරුණු වස්ත්‍රයක් අරගන්නවා. මේ කිලිටිවූ වස්ත්‍රයට වර්ණ ගන්වන්නට ඔහු බලාපොරොත්තු වෙනවා, මම

මේකට නිල් පාට සායම් පොවනවා. මම මේකට කහ පාට සායම් පොවනවා. මම මේකට රතු පාට සායම් පොවනවා කියලා ඒ පුද්ගලයා ඒ තමන් කැමති වර්ණයෙන් සායම් හදාගෙන ඒ සායම් බඳුනේ මේ කිලිටි වූ වස්ත්‍රය යොදනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ භික්ෂූන් වහන්සේලාගෙන් විමසනවා මහණෙනි, ඔහුට තමන් බලාපොරොත්තු වෙන පාට, ඒ වස්ත්‍රය තුළින් ලැබෙයිද? කිසිදාක ලැබෙන්නේ නෑ. ඔහුට ලැබෙන්නේ තමන් බලාපොරොත්තු වෙච්ච වර්ණය හා මිශ්‍ර වෙච්ච අඳුරු වර්ණයක් පමණයි. “තං කිස්ස හේතු” මොකක්ද මේකට හේතුව? “අපරිසුද්ධත්තා භික්ඛවෙ වඤ්ඤා” මහණෙනි, පඬු කරන්න ගත්තු, පාට කරන්න ගත්තු රෙදි කැල්ල කිඵටුයි. බලාපොරොත්තු වෙච්ච වර්ණය ලැබුණේ නෑ. ඒ වර්ණය යන්නම් ජේතවා, එය කිඵටෙන් වැහිලා නිසා අඳුරු බවක් මයි මතුචි පෙනෙන්නේ.

අන්න ඒ වගේ තමයි පින්වතුනි කිලිටි වූ සිතක් පවතින මනුෂ්‍යයා කොතෙක් පින් දහම් කළත් ඒ සියල්ලක්ම කිලිටි වූ ස්වභාවයෙන් යුක්තයි. ඒ සියල්ලක්ම හැබෑ පරමාර්ථය වෙන යන්නට අසමර්ථයි. නිවන් දකින්නට නිවන් දකින්නට කිය කියා කොතෙක් පින් දහම් කළත් ඒවා සසර යන්නට හේතු වෙනවා මිසක් නිවන් දකින්නට හේතු නොවී මේ හව ගමනේ අපි තව තවත් දුක් විඳිමින් මේ සසර යන්නේ කුමක් නිසාද? අපේ සිත කිඵටුයි. කිඵටු සිතින් කරන්නාවූ ඒ කුසල කර්මයන්හි ඒ ප්‍රණය කර්මයන්හි හැබෑ අර්ථය සිද්ධ කරන ප්‍රභාෂ්වර භාවය කිසිදාක ඇති වෙන්නේ නෑ.

පිරිසිදු සිතින් කරන කුශලය

ඒක තමයි පින්වතුනි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ සිල්වතෙක් දානයක් දුන්නොත් එය මහත් ඵලයි. ගුණවතෙක් දානයක් දුන්නොත් එය මහත් ඵලයි. ධ්‍යාන ලාභියෙක් දානයක් දුන්නොත් එය මහත් ඵලයි. ඇයි මෙහෙම දේශනා කරන්නේ? සිල්වත් බව ඇතිවෙන්න ඇතිවෙන්න ගුණවත් බව ඇතිවෙන්න ඇතිවෙන්න ධ්‍යානාදී භාවනාවන් නැවත නැවත සිද්ධ කරන්න සිද්ධ කරන්න මනස පවිත්‍ර වෙනවා. මනස පවිත්‍ර වූ තරමට කරන්නාවූ කුසලය ශක්තිමත් වෙනවා. එහි මනා පැහැයක් ඇති

වෙනවා. අර නිල්පාට පොවන්නට අවශ්‍ය කෙනා පිරිසිදු සුදු රෙදි කැල්ලක් අරගෙන නිල්පාට තීන්ත භාජනයේ එබුවානම්, බුදුහාමුදුරුවො දේශනා කරනවා ඒ තැනැත්තා බලා පොරොත්තු වෙන වර්ණය එයින් ලැබෙනවා “තං කිස්ස හේතු” මොකක්ද ඒකට හේතුව? “පරිසුද්ධත්තා භික්ඛවෙ වඤ්ඤා” මහණෙනි, ඒ වස්ත්‍රය පිරිසිදුයි. පිරිසිදු නිසා ඒ තැනැත්තා කරන්නට යන කාර්යයේදී ඔහුගේ පරමාර්ථය සඵල වුණා. ඇයි සඵල වෙන්නේ? වස්ත්‍රය පවිත්‍ර නිසා.

සිත අපිරිසිදු වුණොත්

ඒ නිසා පින්වතුනි, මේ ලෝකයේ අපට යම්කිසි පරමාර්ථයක් සඵල කරගන්නට අවශ්‍යනම් පවිත්‍ර වූ සිතකින්ම එය සිද්ධ කළ යුතුයි. අපවිත්‍ර වූ සිතින් යමක් කරයිද කියයිද සිතයිද එය කිඵටක්මයි. බොහෝ මනුෂ්‍යයෝ පින්දහම් කරනවා. බොහෝ මනුෂ්‍යයෝ දන් දෙනවා. බොහෝ මනුෂ්‍යයෝ සිල් ගන්නවා. බොහෝ දෙනෙක් භාවනා කරනවා. සංඝාවාස ගොඩ නගනවා. ඒ වගේම නොයෙකුත් ආරාම උද්‍යාන ආදිය හදනවා. බොහෝ පින්කම් කරනවා. මේ තරම් මනුෂ්‍යයෝ කරන්නාවූ පින්කම් දිහා බැලුවොත් ඔවුන් කුමන පරමාර්ථයක් ඇතිවද මේ කරන්නේ? කීර්තිය බලාපොරොත්තුවෙන්. ප්‍රසංසාව බලාපොරොත්තුවෙන්. මාන්තයෙන්. අන්අය පරද්දන්නට. තමන්ටත් යමක් කරන්නට පුළුවන් කම තිබෙන බව පෙන්න්නට. මේ ආදී දහසකුත් එකක් අයහපත් මනෝ භාවයන්ගෙන් අපේ මනස කිඵටුවෙලා නම්, කරන්නාවූ පින්කම් දුබල වෙනවා. එයින් එක්තරා පිතක් සිදුවුණත් එය සසර ගමනේ සැරිසරන සත්ත්වයාට යම් ආමිස ලාභයක් ගෙන දෙන පමණයි සමත් වෙන්නේ. එය තව දුරටත් හව ගමනේ මේ සත්ත්වයා දුක් විඳිමින් ඇදගෙන යන්නාවූ තවත් එක් සංස්කාර පරම්පරාවක් පමණයි. නිවන් දකින්නට එය හේතු වෙන්නේ නෑ.

නිවන නැමැති බලාපොරොත්තුව තිබුණත්, නිවන නැමැති සායම් මේ වස්ත්‍රයට පොවන්න ඒ තැනැත්තා බලාපොරොත්තු වුණත්, අරගෙන තිබෙන වස්ත්‍ර කිඵටුයි. කිඵටු වස්ත්‍රයකින් නියමිත වර්ණය ලබන්නට බෑ. එයින් බුදුහාමුදුරුවො දේශනා කළා යමෙකුට පාරමිතා පුරන්නට අවශ්‍ය නම් එය පවිත්‍ර වූ

සිතකින්ම විය යුතුයි. යමෙකුට නිවන් දකින්නට අවශ්‍ය නම්, ඒ සඳහා ප්‍රතිපත්ති පුරන්නට අවශ්‍ය නම් එය ශුද්ධ වූ සිතකින්ම විය යුතුයි. ශුද්ධ වූ සිත ඇතිකර ගන්නේ කොහොමද? නැවත නැවත සිත අනුව සොයා බැලිය යුතුයි. ඒ අනුව අනුපස්සනා කළ යුතුයි. සතිපට්ඨානයේ පිහිටවිය යුතුයි. නැවත නැවත යමෙක් සතිපට්ඨානය පුහුණු කරමින් සිත අනුව සොයා බලනවාද? ඒ තැනැත්තා සිතේ දෝෂ දකිනවා. සිතේ දෝෂ යම්කිසි කෙනෙක් හරි හැටි දකිනවාද? ඒ තැනැත්තාට පුළුවන් කම තියනවා සිත පවිත්‍ර කර ගන්නට. එසේ යමෙක් පවිත්‍ර කරනවාද ඒ තැනැත්තා තමන්ගේ පරමාර්ථය වෙත ඉක්මනින් ළඟා වෙනවා. තමන්ගේ පරමාර්ථය සාක්ෂාත් කර ගන්නවා.

දිනපතා පිරිසිදු කළොත් පහසුයි

මේ විදිහට කිලිටි වෙන්නාවූ වස්ත්‍රය නැවත නැවත සේදුවොත් පමණයි අපට එහි කිඵට දකින්නට පුළුවන් වෙන්නේ. ඒ වගේම සේදීම පහසු වෙන්නේ. පින්වතුන් ගෙදර පාවිච්චි කරන කඩමාලේල, ඒ වලං බාන්නට ගන්න සුදු වස්ත්‍රය දිනපතාම හෝ-දනවානම්, ඒ කාර්යය බොහොම පහසුයි. විනාඩි කීපයකින් ඒක කරලා අහවර කරන්න පුළුවන්. හැම දාමත් එක්තරා මට්ටමකින් ඒ රෙදිකැලේල පවත්වා ගන්නට පුළුවන් අපහසුවක් නැතිව. නමුත් මාස දෙක තුනක් මේ වස්ත්‍රය සුද්ධ නොකර තියලා පින්වතුන් එය සෝදන්නට ගන්නොත් එහි ස්වභාවය කුමක්ද? සබන් දාලා ඒ කුණු ඉවත් කරන්නට බෑ. වෙන උපක්‍රමයක් කරලා ඒ කුණු ඉවත් කරන්නට බෑ. කොතෙක් ඉවත් කළත් එක්තරා අඳුරු පැහැයක් ඒ කුළ ගැබ්වෙලා තියනවා. ඇයි මේ? කුණු වැඩි වෙන්න වැඩි වෙන්න එය ශක්තිමත් වෙනවා. එය ඇතුළට කා වදිනවා. එහි කිඳා බහිනවා. එය පවිත්‍ර කරන්නට ලෙහෙසියෙන් බෑ. එය පවිත්‍ර කිරීම පහසු නෑ.

මම ලෙනේ ඉන්නකොට කැලයට ඇතුල්වෙලා ලෙන ළඟට යන තෙක් ඒ පාර හැම දාම අකුගාලා ශුද්ධ කරනවා. ඒ මක්නිසාද? කුඩැල්ලන්ගෙන් සර්පයන්ගෙන් ආදිය කරදර පැමිණෙන්නට පුළුවන් නිසා. මේ කාර්යයට මට යන්නේ දවසකට පැය භාගයක් පමණයි. බොහොම ඉක්මනින් කොළ ටික එහාට

මෙහාට අකුගාලා දාලා පාර ශුද්ධ කර ගන්නට පුළුවන්. පසුගිය මාසයක් පමණ මම ලෙනට යන්නේ නැතුව හිටියා. ඊට පසුව නැවත වතාවක් ලෙනට යන පාර ශුද්ධ කරන්න උත්සාහ කළා. පැය එක හමාරක් එක දවසක උත්සාහ කළා. ඉවර කර ගන්නට බැරි වුණා. දෙවෙනිදා තව පැය එක හමාරක් උත්සාහ කළා. ඒත් බැහැ. තුන්වෙනි දවසෙන් පැය එක හමාරක් උත්සාහ කළා. ඒත් නිම වුණේ නෑ. හතරවෙනි දවසෙන් පැය එක හමාරක් උත්සාහ කරලා තමයි ඒ කටයුත්ත නිම කර ගන්නේ. දවස හතරක් පැය එක හමාර බැගින් පැය භයක්, වෙනදා ගත කරන කාලය වගේ දොලොස් ගුණයක් මට ගත කරන්නට සිද්ධ වුණා ඒ පාර ශුද්ධ කරලා නිම කරගන්නට. ඒ කුමක් නිසාද? නැවත නැවත අපවිත්‍ර වෙලා. එය කිඳා බැහැලා. එය කා වැදිලා. එය ශුද්ධ කිරීමට අපහසු වෙලා. යමෙක් යමක් නැවත නැවත දිනපතා ශුද්ධ කරනවා නම් දිනපතා පවිත්‍ර කිරීම පහසු කාර්යයක් වෙනවා. ඒක ලේසි කාර්යයක් වෙනවා. ඒකට වැඩි ආයාසයක් අවශ්‍ය නැහැ. ඒ වගේම හැමදාම පවිත්‍රත්වය රැක ගන්නත් පුළුවන්. අර විදිහේ අඳුරු බවක් පවතින්නේ නෑ.

ඒ ආකාරයට බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා සතිපට්ඨානය, මේ විදර්ශනාව, එහෙම නැත්නම් මේ අනුපස්සනාව නැවත නැවත කරන්නට ඕන. ඒක මාසෙකට දවසක් සිල් ගත්තු දවසට පමණක් නොවෙයි. භාවනා පන්තියට ආපු දවසට විතරක් නෙමෙයි. අවුරුද්දකට වරක් භාවනා ස්ථානයකට ගිහිල්ලා දවස කීපයක් නැවතිලා පමණක් නොවෙයි. එහෙම කිරීමවත් හොඳයි. නමුත් ඊට වඩා නැවත නැවත ශුද්ධ කරන්නට අපි උත්සාහ වත් වන්නට ඕන.

හමුත් අලසයි.

පින්වතුන්ට ඒ විදියට නැවත නැවත ශුද්ධ කිරීමෙන් සැබෑ පවිත්‍රත්වයට යන්නට පුළුවන් වුණත් අපේ මනස ඒකට කැමති නෑ. අපි ඒකට නැඹුරු වෙන්නේ නෑ. අපට ඕනේ එක පාරටම ඒක කර ගන්නට. මිනිස්සුන්ට ඕනෑවෙනවා සිත නැවත කිලිටි නොවෙන හැටියටම පවිත්‍ර කරන්නට. ඒ නිවණයි. රාගයෙන් සිත පවිත්‍ර කරන්නට, ද්වේශයෙන් සිත පවිත්‍ර කරන්නට, මෝහයෙන් සිත පවිත්‍ර කරන්නට මිනිස්සුන්ට ඕනෑවෙනවා. එහි පූර්ණ

පවිත්‍රත්වයක් මිනිස්සුන්ට ඕනෑවෙනවා. ඒ නිසා බුදුන් වැදලා ප්‍රාර්ථනා කරනවා මේ පිනෙන් මම නිවන් දකිමිවා කියලා. ඛණ අහලත් ප්‍රාර්ථනා කරනවා. තව බොහෝ පින්කම් කරලා මිනිස්සු ප්‍රාර්ථනා කරනවා මට මේ පිනෙන් නිවන් ලැබේවා කියලා. ඇයි? මිනිස්සුන්ට හැබෑවටම පවිත්‍රත්වය අවශ්‍යයි. නමුත් අලසයි.

පින්වතුන්ට හැමදාම හවසට විනාඩි දහයක් භාවනා කරන්න, චිත්තානුපස්සනාව වඩන්න, සිත ගැන භොයා බලන්න, දවසේ වෙච්ච අඩුපාඩු මොනවද කියලා හිතන්න කිව්වොත් කටුද මේකට සූදානම් වෙන්නෙ? සියට එක්කෙනෙක්වත් මේ කාරණයට සූදානම් වෙන්නෙ නෑ. ඇයි ඒ? මිනිසුන්ට ඕනකමක් නෑ ඒකට විනාඩි පහක් දවසෙන් වෙන් කරන්න. එතරම් කැප-වෙන්න සූදානම් නෑහැ. නමුත් පූර්ණ පවිත්‍රත්වයක් ඒ අයට අවශ්‍යයි. ඒ නිසා අද කාලේ සමහර කෙනෙක් වෙනත් වෙනත් කෙටිකුම භොයනවා, වෙනත් වෙනත් උපක්‍රම භොයනවා නිවන් දකින්නට. ඒ අය කල්පනා කරනවා මේක මේ විදිහට කරන්න පුළුවන් වැඩක් නෙමෙයි. මේක එක පාරටම කරගන්නට පුළුවන් අනාගතේ බුදුවෙන මෙහි බුදුභාමුදුරුවො දැක ගත්තොත්, උන් වහන්සේගෙන් බණ පදයක් ඇහුවොත් සුදුසු ගාලා නිවන් දකින්නට පුළුවන් කියලා. ඒ විදිහට සැරියුත් හාමුදුරුවො නිවන් දැක්කෙ, මුගලන් හාමුදුරුවො නිවන් දැක්කෙ, පස්වග තවුසන් නිවන් දැක්කෙ. ඇයි මට බැරි වෙන්නෙ? ඒ නිසා මමත් පතනවා මෙහි බුදුභාමුදුරුවො කියලා. සියළු පින්කම් කරමින් මෙහි බුදුභාමුදුරුවො පතනවා. ඒ වගේම තව සමහරු කියනවා භාවනා කරලා වැඩක් නෑ. ඕකෙන් පලක් නෑ. බණ අහන්නට ඕනෙ නිවන් දකින්න කියලා.

පුහුණුව අවශ්‍යයි

මේ විදිහට ධර්මයේ නාමයෙන් බොහෝ මිථ්‍යා දෘෂ්ටික් මේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ දස දහස් ගණන් බිහිවෙමින් තියෙනවා පින්වතුනි. ඒවට නැවෙන පින්වතුන් ඉන්නවා. ඒවා හැබෑවමයි කියලා පිළි අරගෙන ඒවායින් අසරණ වුණු ඇතැම් පින්වතුන් අපට බොහෝ අවස්ථාවලදී මුණ ගැහෙනවා. ඒ අයට කිසිම අවස්ථාවක පැහැදිලි කරලා දෙන්න බෑ ඕක ඕහොම කරන්න පුළුවන් වැඩක් නෙමෙයි

කියලා. කිසිදාක කියා දෙන්න බෑ. සැරියුත් හාමුදුරුවො බණ පදයක් අහලා සෝවාන් වුණේ කොහොමද කියලා ඒ අයට කවදාවත් තේරුම් කරලා දෙන්න බෑ. ඒ සෝවාන් වෙන්නට පුළුවන් වුණේ උන්වහන්සේගේ සිත බොහෝසේ පවිත්‍ර කරලා තිබුණා. හව ගණනාවක් අනන්ත වාරයක් සිත පිරිසිදු කරලා. පිරිසිදු කලාවු සිත පඩි භාජනයේ එහෙම නැත්නම් සායම් භාජනයේ එබූ පිරිසිදු සුදු වස්ත්‍රයක් වගේ මනා පැහැය ගන්නවා. ඒකට අමුතු කාලයක් ගතවෙන්නේ නෑ. මේකට සිත පවිත්‍ර කරලා තියෙන්නට ඕන. පවිත්‍ර නොකෙරුවානම් ඒ තත්වය ඇතිකරගන්න බෑ.

ඒ නිසා එසේ බණ අහලා නිවන් දකින්නට හෝ මෙහි බුදුභාමුදුරුවො දැකලා නිවන් දකින්නට කරන ප්‍රාර්ථනාව සළල වෙන්නට නම්, අපි තේරුම් ගන්නට ඕනෙ මගේ සිතේ ස්වභාවය කොහොමද? මෙවන් සිතක් පවත්වාගෙන ගිහිල්ලා බණ අහලා මට පුළුවන් වෙයිද නිවන් දකින්නට? මේ අනන්ත සසරේ අපිට බුදුවරු හමු වෙලා නැද්ද? ඒ තරම් අභාග්‍ය සම්පන්න නෑහැ මේ කිසිකෙනෙක්. ඕනෑ තරම් බුදුවරු හමු වෙලා ඇති. ඕනෑ තරම් බණ අහලා ඇති. ඇයි එහෙමනම් නිවන් නොදැක්කෙ? අපේ සිත ඒකට සුදුසු තත්වයට පිරිසිදු වෙලා නෑ. අපේ වස්ත්‍රය පවිත්‍ර කරගෙන නෙමෙයි අපි සායම් පොවන්න ගිහින් තියෙන්නෙ. ඒ නිසා අපේ ඒ කාර්යය සාර්ථක වෙලා නෑ.

සිත පිරිසිදු හම් වහා වැටහෙනවා

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා යමෙක් පවිත්‍ර කලාවු වස්ත්‍රයක් සායම් බඳුනේ ඔබනවානම් ඒ සැනින් ඔහුගේ ප්‍රාර්ථනාව ඉටුවෙනවා. එවන් පුහුණු කළ මනසක් ඇති උන්තමයිනිට පමණයි බුදු කෙනෙකුත් හමුවේ බණ අහලා නිවන් දකින්න හැකි වෙන්නෙ. ඒ තත්වයට පත්විය හැක්කේ සිත අනුව නැවත නැවත සිහිය පවත්වමින් ක්ලේශයන් මැඩ පවත්වාගෙන සිත පවිත්‍ර කලාවු චිර්යවන්ත උන්තමයෙකුට පමණයි පින්වතුනි. එයින් පිටස්තර කිසිවෙකුටවත් ඒ තත්වය සාක්ෂාත් කරන්නට අමාරුයි. බුදුභාමුදුරුවො සැරියුත් හාමුදුරුවන්ට විතරක් නෙමෙයි බණ කිව්වෙ. මුගලන් හාමුදුරුවන්ට විතරක් නෙමෙයි බණ කිව්වෙ. පස්වග තවුසන්ට විතරක් නෙමෙයි බණ කිව්වෙ. කොසොල් රජ

කුමාට බණ කිව්වා, ඇයි නිවන් නොදැක්කේ? කොසොල් මහ රජ කුමාට දේශනා කළ සූත්‍ර සමූහයක් අපේ බණ පොත්වල -කෝසල සංයුත්තය” ලෙස වෙනම සඳහන් වෙලා තියනවා. ඒ වගේම මල්ලිකා දේවියට දේශනා කළ සූත්‍ර බොහොමයක් සඳහන් වෙනවා. ඒ වගේම දේවදත්ත භාමුදුරුවෝ මුල් කරගෙන දේශනා කළ සූත්‍ර තියනවා. අජාසත්ත රජපුරුවෝ මුල් කරගෙන දේශනා කළ සූත්‍ර තියනවා. කෝ ඒ අය නිවන් දැක්කද? කිසිකෙනෙක් නිවන් දැක්කේ නෑ. ඇයි එහෙම වෙන්නට හේතුව? ඔවුන්ට ඒ සඳහා සුදුසු කම් තිබුනේ නෑ. කුමක්ද සුදුසු කම? පුහුණු කළාම මනසයි. පුහුණු කළ පවිත්‍ර වූ මනස තුළට ඒ ධර්මය කිඳා බසිනවා. පුහුණු නොකළ, කිලිටි වූ මනසකින් ඒ තත්වය ළඟා කරගන්නට පුළුවන් කමක් නෑ.

ඒ නිසා යම්කිසිකෙනෙකුන්ට පුළුවන් නැවත නැවත තමන්ගේ මනස පවිත්‍ර කරන්නට, ඒ තැනැත්තාට තමන්ගේ අභිප්‍රාය මැනවින් ඉටු කර ගන්නට පුළුවන් වෙනවා. අර විදිහෙන් එය කරන්නට අලස වෙලා, දින පතා ඉතා පහසුවෙන් ඉතා හිමින් කරන්නට පුළුවන් ඒ ක්‍රියාව පැත්තකට දාලා අපි එකවර සියල්ල කරන්න හිතීන් බොහොම වෙහෙසකට පත් වෙනවා. අපි දුකට පත් වෙනවා. එහෙම දුකට පත් වෙනකොට අපිත් එක්කලා ඇවිල්ලා කියනවා “අනේ භාමුදුරුවනේ මට හරියට කේන්ති යනවා. ඒ කේන්තිය අඩු කරගන්න මට ක්‍රමයක් කියා දෙන්න.” “උපාසකම්-මේ ඒකට හවසට මල් පුජා කරලා ටිකක් භාවනා කරන්න.” දවසක් කරනවා. දෙකක් කරනවා. සතියක් කරනවා. “මේක කලාට පලක් නෑ භාමුදුරුවනේ. කේන්තිය කොහොමටත් අඩුකර ගන්නට බෑනේ” කියලා ඉතින් අපි සමඟ ඇවිල්ලා මැසිවිලි කියනවා. ඇයි මේකට මැසිවිලි? දිනපතාම තමන්ගේ මනසට ඇතිවෙන්නාවූ ආවේගකාරී සිතුවිලි ගැන නුවණින් විමසා බලන්නට තරම් මනස සුදානම් නෑ. නමුත් තරහා යාම අඩු කරගන්නටත් ඕන.

හොපෙනෙන තැන පිරිසිදු කම

මෙන්න මේ විදිහේ තත්වයකට අපේ මනස හුරුවෙලා තියනවා පින්වතුනි, අපි ශුද්ධ කරන්නට පවිත්‍ර කරන්නට

පෙළඹෙන්නේ අන් අය දකිනවානම් පමණයි. එසේ නොදකිනවානම් ඕනෑම කුණු ගොඩක් ගෙයි මුල්ලේ තිබුණාට කමක් නෑ. ගේ පවිත්‍ර කරන්න, අකු ගාන්න, බිම පොලිෂ් කරන්න, මකුළු දැල් කඩන්න පින්වතුන් පෙළඹෙන්නේ මඟුල් ගෙයක් ලංවෙනකොට, එහෙම නැත්නම් පිංකම් ගෙයක් ලං වෙනකොට, එහෙම නැත්නම් තමන්ගේ නිවසට මිත්‍රයක් පැමිණෙන දවසට පමණයි. ඇයි මෙහෙම කරන්නේ. ගෙදරට එන යන අය දැක්කොත් හොඳ නෑ. මේවා ශුද්ධ කරපං පුනේ කියලා ඔක්කොම එකතු කරගෙන බොහෝ මහන්සිවෙලා ගේ දොර පවිත්‍ර කරනවා අපි බොහෝ වාර වල දැකලා තියනවා. ඇයි එහෙම කරන්නේ? මිනිස්සු හිතනවා මේක අතින් අය දැක්කොත් හොඳ නෑ කියලා. ඒක ලැජ්ජාවට කරුණක් කියලා. ඒක තමයි කියන්නේ ලෝක අපවාදයට බියෙන් පවිත්‍ර කරනවා. ඒකත් හොඳයි. ඒකත් කළ යුතුයි. නමුත් නිවන් දකින්නට උත්සාහවත් වන පුද්ගලයා ලෝක අපවාදයට බියෙන් පමණක් මේක කරලා හරි යන්නේ නෑ. එයට හැබෑ උනන්දුවක් තියෙන්න ඕන. එයට හැබෑම ඕනෑ කමක් තියෙන්න ඕන පින්වතුනි. එහෙම නැතුව පවිත්‍ර කලාට පලක් නෑ.

බාහිර ජීවිතයේ අපි මේ කරන ක්‍රියා කාරකම් හැම දෙයක්ම අපේ මනස හා සම්බන්ධයි පින්වතුනි. අපේ මනසින් සිතලයි මේවා කරන්නේ. ඒ නිසා ගේ පවිත්‍ර කරගන්නට, තමන් පාවිච්චි කරන පිඟාන සෝදා ගන්නට, එය මැදලා පවිත්‍රව තියාගන්නට ඕන නැති මනුෂ්‍යයාට, නොපෙනෙන සිතක් පවිත්‍ර කරන්නට ඇති අවශ්‍යතාවය මොකක්ද පින්වතුනි? කිසිදාක එවැනි දෙයක් සිද්ද වෙන්නේ නෑ. තමන් වතුර බොන කෝප්පේ මැදලා ශුද්ධ පවිත්‍ර කරලා තියා ගන්නට පෙළඹෙන්නේ නැත්නම් ඒ මනුෂ්‍යයා නොපෙනෙන සිතක් පවිත්‍ර කරනවා කියන්නේ? කිසිදාක සිද්ද වෙන්නේ නෑ. තමන් කාපු බත් ටිකේ ඉතුරු වෙච්ච ඉඳුල් ටික කුණු ඉවත් කරන භාජනයේ ළඟට ගිහිල්ලා පිටතට විසිරෙන්නේ නැතිව ඒකට හලන්නට තරම් තමන්ට සංයමයක් නැත්නම් එවන් මනුෂ්‍යයා කරන භාවනාව මොකක්ද? එවන් මනුෂ්‍යයා ඇති කරන පවිත්‍රත්වය මොකක්ද? එවන් මනුෂ්‍යයා රකින ශීලය මොකක්ද? එවන් මනුෂ්‍යයාගේ මනසේ කවදාද සංවරයක් ඇති වෙන්නේ? ඒ බඳුන ළඟට ගිහිල්ලා, තමා නිසා ලෝකය අපවිත්‍ර නොවී, තමා

නිසා අපවිත්‍ර වනදේ පවිත්‍ර කරන්නට තරම් තමන්ට සංයමයක් මනස තුළ නැතිනම්, නොපෙනෙන දෙයක් පවිත්‍ර කරන්න කිසිදාක සුදානම් වෙන්නේ නෑ පින්වතුනි.

මිනිස්සු දේව පූජාවකට යනකොට පොල් ගෙඩියක් හෝ රෝදනවා කහ දියරෙන්, බුලත් කොලෙන් හෝදනවා. සහ පනහත් හෝදනවා. ඒ වගේම ඔලුවේ දෙහි ඇඹුල් ගාලා හෝදනවා නානවා. නමුත් බුද්ධ පූජාව තියන කොට ඒ එක ක්‍රියාවක්වත් කරනවද? ඇයි එහෙම නොකරන්නේ? මිනිස්සු හිතනවා දේව පූජාවට ගෙනියනදේ දෙයියෝ දකිනවා. දෙයියෝ පීවත් වෙනවා. බුදුහාමුදුරුවෝ නෑ. නැති වෙච්ච තැන කොහොමද ඒවා දකින්නේ? ඒ හැගීම මිනිස්සුන්ගේ සන්ථානයේ කිදා බැහැලා තියනවා. මෙහෙම මේ කියන ආකාරයටම අපේ සිතේ මතු නූනට අභ්‍යන්තරයේ තියන සංකල්පය එයයි. දේව පූජාවක් තියන්න ග්‍රහ අපල දුරු වෙන්නට කියලා කිව්වොත් මිනිස්සු මොන දහදුක විදගෙන හරි කතරගම ගිහිල්ලා රූපියල් දහසක් රූපියල් පන්දහසක් වුණත් ඒකට වියදම් කරනවා.

රැවටෙන්නේ තමන්මයි

නමුත් යම් බුද්ධිමත් මනුෂ්‍යයෙක් කිව්වොත් ඔබේ අපල උපද්‍රව දුරු වෙන්න පංසලට ගිහිල්ලා පහන් වැට ගුද්ධ කරන්න. බෝධිය අවට පවිත්‍ර කරලා මල් ටිකක් පූජා කරන්න. කිසිම මනුෂ්‍යයෙක් මේකට ඉදිරිපත් වෙන්නෑ පින්වතුනි. ඇයි මෙහෙම වෙන්නේ? මිනිස්සු හිතනවා බුදුහාමුදුරුවෝ අද නෑ. බුදුහාමුදුරුවෝ පිරිනිවන් පාලා. උන් වහන්සේට පේන්නේ නෑ අපි කරන ජාති. උන් වහන්සේට කොච්චර ඒවා කළත් අපේ වැඩේ කරගන්න බෑ. දෙවියෝ මේ ඔක්කොම දකිනවා. දකින නිසා අපිට ඔක්කොම කරලා දේවි කියලා හිතනවා. දේවාලේ සුද්ධ කරන්න ගියදාට මනුෂ්‍යයා කවදාවත් අතුගාලා කුණුවික මුල්ලට එකතු කරනවද? කිසිදාක එකතු කරන්නේ නෑ. නමුත් බුදුමැදුර අතුගාලා මොකද කරන්නේ? මල් ආසනේ යටට තල්ලු කරන්න උත්සාහ කරනවා. එහෙම නැත්නම් මුල්ලටයි එකතු කරන්න හදන්නේ. කැඩිලා බිඳිලා තියන තැනක ඇතුළටයි රිංගවන්න හදන්නේ. එය අතුගාලා කුණුවික හැබෑවටම අයින් කරලා කුණු දාන තැනට ගින-

හින් දාන්න බෑ. වට පිට බලලා තාප්පෙන් එහා පැත්තේ කුඹුරට දාන්නටයි උත්සාහ කරන්නේ. නමුත් දෙවියන්ගේ ස්ථානෙදි එහෙම දේ කරන්නේ නෑ. ඇයි? පංසලේදි බුදුහාමුදුරුවෝ ඒවා දකින්නේ නෑ. හාමුදුරුවරු දැක්කොත් තමයි ප්‍රශ්න. වට පිට බලනවා හාමුදුරුවෝ දකියි කියලා. ඇයි මිනිස්සු මේ තරම් කුහක වෙන්නේ? ඇයි මිනිස්සු මේ තරම් වංක වෙන්නේ? එවන් මනුෂ්‍යයාට කිසිදාක නිවන් දකින්නට බැහැ පින්වතුනි.

අවංක විය යුතුයි

බුදුහාමුදුරුවෝ නිවන් දැකීම සඳහා පිළිපැදිය යුතු ප්‍රතිපත්ති මාර්ගය කරණිය මෙන්න සූත්‍රයේ දී දේශනා කළේ කොහොමද? 'සක්කො උජුච සුජුච' දෙවෙනි තුන්වෙනි කරුණු දෙකේ දී බුදුහාමුදුරුවෝ කුමක්ද දේශනා කළේ? සෘජු වෙන්නට ඕන, මනාව සෘජු වෙන්නට ඕන. කොන්ද රිදුනට කමක් නෑ පින්වතුනි, කොන්ද කුදු ගැහිලා තිබුණොවේ. ඒත් මනස සෘජු කර ගන්නට ඕන, එය මනාව සෘජු වෙන්නට ඕන. සිතුවිලි සෘජු වෙන්නට ඕන. ප්‍රඥව සෘජු වෙන්නට ඕන. අවබෝධය සෘජු වෙන්නට ඕන. එසේ නූනොත් ඒ මනුෂ්‍යයාට කිසිදාක නිවන් දකින්න බෑ. ඒ මනුෂ්‍යයා වංක වෙනවා. ඒ මනුෂ්‍යයා ක්ලේශයන්ගෙන් අපවිත්‍ර වෙන්න අපවිත්‍ර වෙන්න වංක වෙනවා. සෘජු භාවය නැති වෙනවා. ඒ නිසා හැබෑ වශයෙන්ම අපි බුද්ධ පූජාවක් පවත්වනවා නම් දෙවියන්ටත් වඩා පවිත්‍ර තාවය දැක්විය යුත්තේ බුදුහාමුදුරුවන්ට. බුදුහාමුදුරුවෝ දේවාතිදේව වූ නිසාද? නෑ. බ්‍රහ්මාති බ්‍රහ්ම වූ නිසාද? නෑ. අපේ ශාස්තෘවරයා වූ නිසාද? මේ කිසිවක් නිසා නෙවෙයි. අපේ මනසේ පවිත්‍ර බව බුදුහාමුදුරුවෝ අගය කළ නිසා.

සුඤ්චවේ ජිරිසිදු වෙහවා

බුදුහාමුදුරුවෝ කියලා කියන්නේ සියල්ල දකින්නාවූ උත්තමයෙක්. උත්තමයෙක්ට ඇතුළතය පිටය කියලා වෙනසක් නෑ. දෙවියන් නොදකිනා බොහෝ තැන් බුදුහාමුදුරුවෝ දකිනවා. කාටද අපි බුදු හාමුදුරුවෝයි කියලා කියන්නේ? පින්වතුනි සිද්ධාර්ථ කුමාරයා වෙසක් පුර පසලොස්වක පොහෝ දවසක බෝ මැඩිදී සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත් වුණා කියලා අපි කියනවා. සම්බුද්ධත්වයට පත් වුණේ සිද්ධාර්ථ කුමාරයාගේ කයද? නැහැ

පින්වතුනි. සිතයි එතැනට පත්වුණේ. මොකක්ද මේ බුද්ධත්වයට පත් වුණා කියලා බුදුභාමුදුරුවො කළේ? අවබෝධයේ, ප්‍රඥවේ පරතෙරට පැමිණියා. ප්‍රඥව පහල වුණේ කොතැනද? සිතෙහි පහල වුණේ. ලෝභය තිබුණානම්, ද්වේශය තිබුණානම්, මෝහය තිබුණානම්, මේ සියල්ල දුරු වෙලා යනවා ප්‍රඥවේ පහල වීමත් සමඟ. කොහොමද සිත පවිත්‍ර වන්නේ? ප්‍රඥවේ පහල වීම කුලීනුයි සම්පූර්ණයෙන් සිත පවිත්‍ර වෙන්නෙ.

බුදුභාමුදුරුවො ප්‍රථම ධ්‍යානයෙන් සිත පවිත්‍ර කලා. ද්විතීය ධ්‍යානයෙන් සිත පවිත්‍ර කලා. තෘතීය ධ්‍යානයෙන් සිත පවිත්‍ර කලා. චතුර්ථ ධ්‍යානයෙන් සිත පවිත්‍ර කලා. ඒ වගේම පූර්වේනිවාසානුස්මානි ආදී නොයෙක් දියුණු ඥාන ශක්තීන්ගෙන් පවිත්‍ර කලාට සත්තානය තුළයි මහා ප්‍රඥවේ ආලෝකය පහල වුණේ. මේ කොතනකද? සිත තුළයි පින්වතුනි. මනස තුළයි පහල වුණේ. පවිත්‍රත්වයෙන් තොර නම් එය පහල වෙයිද? නැහැ. එහෙම නම් තේරුම් ගන්නට ඕන පින්වතුනි, පවිත්‍රත්වය නැතිනැත කිසිදා බුදුභාමුදුරුවො නෑ. බුද්ධ භාවය ඒ අවබෝධය පහල වෙන්නේ පවිත්‍රත්වය තුළමයි.

පවිත්‍ර මනසින් දහම දකිනවා

බුදුභාමුදුරුවො වැඩමවන්නට අපි යම් තැනක් සකසනවා නම්, අතුගාලා පිරිපහ කරනවානම්, පිරිසිදු කරනවානම්, අපි බුදුමැදුරේ බුදුභාමුදුරුවො උදෙසා මල් පූජා කරනවා නම්, ඒ තුළ හැබෑ වශයෙන් බුදුභාමුදුරුවො වැඩ ඉන්නට නම් මනා පවිත්‍රත්වයක් තිබිය යුතුයි. ඒ පවිත්‍රත්වය මලෙහි පමණක් නෙමෙයි, මිදුලේ පමණක් නෙමෙයි, බුදුමැදුරෙහි අසුනේ පමණක් නෙමෙයි, ඒ සියල්ල පවිත්‍ර කිරීම කරන්නේ කුමක් කරන්නටද? අපගේ මනස පවිත්‍ර කරන්නයි. ඒ නිසා වැලි කැටයක් කැටයක් ගානෙ අපේ ඉදලේ පාරක් වැදින, අතුගාන සෑම මොහොතකම මේ ප්‍රයත්නය කුමක් සදහාද? නිවන් දකින්නටයි. නිවන කියන්නෙ කුමක්ද? ලෝකෝත්තර ප්‍රඥවේ පහල වීමයි. ප්‍රඥව පහල වෙන්නේ කොතනද? පවිත්‍ර වූ මනසෙහි. එහෙමනම් මේ බෝ මළ මා පිරිසිදු කරන්නේ මගේ මනස පවිත්‍ර කිරීමේ ශක්තිය ලබන්නටයි. ඒ ශක්තිය තුළ ප්‍රඥව පහල වෙනවා. එයින් ලෝකය දකිනවා.

ලෝකය දකිනවා කියන්නේ ධර්මය දකිනවා.

බුදුභාමුදුරුවො දේශනා කලා “යෝ ධම්මං පස්සති සෝ මං පස්සති” යමෙක් දහම දකිනවනම් ඒ තැනැත්තා මා දකිනවා. එහෙනම් බුදුභාමුදුරුවො දකින්නට අපවිත්‍රතාවය තුළ පුළුවන්ද? කිසිදාක බෑ. එතන බුදුභාමුදුරුවො නැහැ පින්වතුනි.

මනුෂ්‍යයෝ අද කාලෙ කරන පුද පූජා එකකින්වත් බුදුභාමුදුරුවො දකින්න බැහැ. ඇයි? උන්වහන්සේ පිරිනිවන් පෑව නිසා නෙමෙයි. ඔවුන් ඒ තුළින් ධර්මය නොදකින නිසා. ධර්මය දකින්න අවශ්‍ය ප්‍රඥව පහල වෙන්නට නම් පාරිශුද්ධත්වය තියෙන්න ඕන. මල් අසුනේ එක්කොණක් පවිත්‍ර නොකර තමන් මල් ටික පූජා කරන තැන විතරක් පවිත්‍ර කරලා අතින් ටික ඕනකෙනෙක් පවිත්‍ර කරගත්තාවෙ, මම බුදුභාමුදුරුවන්ට මල් පූජා කරන්නෙ මෙතන විතරයිනෙ, මම මෙතන විතරක් ශුද්ධ කරනවා කියල හිතන මනුෂ්‍යයාගෙ සිතට මොකද වෙලා තියෙන්නෙ? එතනම සිත අපවිත්‍ර වෙලා. අපවිත්‍ර වුණාට සිතෙහි ප්‍රඥව නෑ. ප්‍රඥව නැතිනිසා ඒ මනුෂ්‍යයාට තේරුම් ගන්නට බෑ මල් අසුන සම්පූර්ණයෙන්ම මා පවිත්‍ර කළ යුතුයි කියන කාරණය. බෝ කොළ ටික අතු ගාලා තාප්පෙන් එහා පැත්තට දැමීමොත් කුඹුරු වැඩ කරන්න බෑ ඒ මිනිස්සුන්ට. මේ කාරණය වටහා ගන්න බැරි ඇයි? අලස කමින් කුසිත බවින් මනස අපවිත්‍ර වෙලා. අපවිත්‍ර වුණාට මනස තුළ ප්‍රඥව පහල නොවූ නිසා ඒ මනුෂ්‍යයාට තේරෙන්නේ නෑ මේ කරන්නේ වරදක් කියලා. එතන බුදුභාමුදුරුවො නැහැ පින්වතුනි.

බුදුන් දැකීම

බුදුභාමුදුරුවො පිරිනිවන් පාලා අදට වසර 2545 ගතවුණත් පින්වතුනි, තථාගතයන් වහන්සේ සෑම මොහොතකම අපේ මනස තුළට වැඩමවා ගන්නට පුළුවන්. නමුත් උන්වහන්සේගේ රූප කාය නෙමෙයි. මේ හැබෑ ප්‍රඥව සත්වයාගේ මනස තුළ පහල වෙනවා නම් බුදුභාමුදුරුවො එතනයි. ඒ ප්‍රඥවේ පරතෙරට යම්කිසි කෙනෙක් පත් වෙනවානම් ඒ බුද්ධ භාවයයි.

ඒ නිසා නිවන් දකින, බුද්ධත්වය අවබෝධ කරන අවස්ථා තුනක් දේශනා කළා. සම්මා සම්බුද්ධත්වය, පච්චේක බුද්ධත්වය, ශ්‍රාවක බුද්ධත්වය කියලා. මේ සම්මා සම්බුද්ධත්වයෙන් නිවන් දකින්නේ හෙවත් ලෝකය දකින්නෙන්, පච්චේක බුද්ධත්වයෙන් ලෝකය දකින්නෙන්, ශ්‍රාවක බුද්ධත්වයෙන් ලෝකය දකින්නෙන්, මේ තිදෙනාම ලෝකය දකින්නේ කුමකින්ද? ප්‍රඥව හෙවත් අවබෝධය තුළින්. ඒ ප්‍රඥව පහළවුණේ පවිත්‍ර වූ සිතකයි. එහෙමනම් බුදුභාමුදුරුවෝ වැඩ ඉන්නේ බුදුභාමුදුරුවෝ වඩින්නේ බුද්ධ භාවය පවතින්නේ පවිත්‍ර වූ සිතෙහිම පමණයි. සිත කිලිටි වෙනවානම් එහි බුද්ධත්වය නෑ. ප්‍රඥව නෑ. එහි අවබෝධය නෑ. ඒවා කරන තැනැත්තා කිසිදාක නිවන් දකින්නේ නෑ පින්වතුනි.

මම පෙර දිනයක ධර්ම දේශනාවක සඳහන් කළා බුදුන් වර්දන කොට, බුද්ධ පූජාව පවත්වන කොට, ගිලන් පස ටික පූජා කරනවා වගේම, ගිලන්පස පූජා කරපු භාජනය නැවත පවිත්‍ර කරලා තියන්නටත් අපි සැලකිලිමත් විය යුතුයි කියලා. ඇයි එහෙම කියන්නේ? එහෙම නොවෙනවානම් අපේ සිතේ පවිත්‍රත්වයක් නෑ. එහෙම සිද්ද කරන්නට තරම් සිතුවිල්ලක් මගේ මනසේ ඇති නොවෙනවානම් කුමක්ද පින්වතුනි මා කෙරෙහි ඇතිවන පවිත්‍රත්වය? ඒකයි මම කිව්වේ තමන් කාපු පිශාන හෝද ගන්නට, තමන් පරිහරණය කරන ගේදොර මකුළුදැල් ටික කඩලා බිම ගුද්ධ පවිත්‍ර කරලා තියාගන්නට, ගෙදර දොරේ කුස්සියේ වැඩ කරන අම්මාට තමන්ගේ ගෙදර කුස්සියේ උපකරණ ටික ගුද්ධ පවිත්‍රව තියා ගන්නට, තමන් නිදා ගන්නා ඇඳ ඇතිරිලි ආදිය ගුද්ධ පවිත්‍රව තියා ගන්නට, තමන් ඇඳගෙන ඉන්න වස්ත්‍රය පිරිසිදු කරගන්නට, තමන්ගේ දත්ටික ගුද්ධ කරගන්නට තරම්, අපට අනුවෙන ඇහැට ජේන මේ දේවල් ගුද්ධ කරගන්නට ඕනෑ නැති මනුෂ්‍යයා නොපෙනෙන නොඅදහන දකින්නට නොලැබෙන මනසක් පවිත්‍ර කරන්නේ කොහොමද? එය කිසිදාක සිද්ද වෙන්නේ නෑ.

පෙර බොහෝ බ්‍රාහ්මණයින් බොහෝ තාපසයින් නිය පොතු වවාගෙන, රැවුල් වවාගෙන, කෙස් වවාගෙන, තාන්තේ නැතුව කිඵු වස්ත්‍ර ඇඳගෙන සිටියා. බුදුභාමුදුරුවෝ තමන්ගේ ශ්‍රාවකයන්ට එවන් ප්‍රතිපදාවක් දේශනා කළාද?. උන්වහන්සේ

දේශනා කළා හිස රැවුල් බාන්න. නිය පොතු කපන්න. තාන්ත. වස්ත්‍රය පිරිසිදු කරගන්න. ඉරුනහම මහ ගන්න. පිරිසිදුව ඉන්න. නමුත් එයින් අදහස් කරන්නේ අන් අයගේ සිත් ඇදගන්න අලංකාර කිරීම නොවෙයි. පිරිසිදු කමේ අවශ්‍යතාවයයි. උන්වහන්සේ දේශනා කළේ.

පවිත්‍ර බව හැඟිනම් දුකින් මිදීමක් හෑ

“වත්තං න පරිපුරෙන්නො න සීලං පරිපුරති” අසුද්ධ සීලෝ දුප්පඤ්ඤෝ දුක්ඛා නපරිමුඤුවති”

යමෙක් වත් පිලිවෙත් නොකරනවාද, වත් පිලිවෙත් නොකරන තැනැත්තාගේ ශීලය පරිපුර්ණ වෙන්නේ නෑ. සංයමය ඇතිවෙන්නේ නෑ. සංවරය, අභ්‍යන්තර පවිත්‍ර බව කිසිදා ඇතිවෙන්නේ නෑ. අභ්‍යන්තරයේ පවිත්‍ර බව ඇති නොවුණොත් ඒ තැනැත්තාගේ මනසේ ප්‍රඥව ඇතිවෙන්නේ නෑ. ප්‍රඥව නොවැඩුණු, ශීලයෙන් පිරිහුණු තැනැත්තා කිසිදාක දුකින් නිදහස් වෙන්නේ නෑ.

ඒ නිසා අන්‍ය බොහෝ ආගමික ශාස්ත්‍ර වරු එසේ අපිරිසිදුව පවතිද්දී තරාගතයන් වහන්සේ දේශනා කළා පවිත්‍රත්වය ඇති කරගන්න ඕන කියලා. බාහිර සංවරය ඇති කරගන්න. කායික පවිත්‍රත්වය ඇති කරගන්න. ඒ තුළින් මනස පවිත්‍ර කරන්න. බාහිර ලෝකය පවිත්‍ර කරන්නේ අපි කුමකින්ද පින්වතුනි? කයින් පවිත්‍ර කළාට මුල්වෙන්නේ කුමක්ද? සිතයි. අපේ කය පවිත්‍ර කරන්නේ බාහිර උපකරන වලින් වුණාට එයට මුල්වෙන්නේ කුමක්ද? සිතයි. එහෙමනම් චේතනාව හැම ක්‍රියාවකටම මුල් වෙනවා.

බාහිර ලෝකයේ කිඵු දකිද්දී එය පිරිසිදු කරන්නට සිතුවිලි පහල නොවෙනවා නම් අභ්‍යන්තරයේ පවිත්‍රත්වය සඳහා ඒ මනසින් කිසිදා චේතනාව උපදින්නේ නෑ පින්වතුනි. ඒ නිසයි දෙවියන්ට කරන්නාවූ පූජාවට වඩා බුදුභාමුදුරුවන්ට කරන්නාවූ පූජාව පවිත්‍ර වූ එකක් විය යුත්තේ. එසේ නොවෙනවානම් එහි බුදුභාමුදුරුවෝ නෑ. එහි ප්‍රඥව නෑ. ඔහු බෞද්ධයෙක් නොවේ.

කාටද බෞද්ධයා කියන්නේ?

බුද්ධත්වය අනුව යන තැනැත්තා. බෞද්ධයා කියන්නේ

බුද්ධාමුදුරුවෝ පිළිගත් තැනැත්තා.

ඒ විශිෂ්ඨ ප්‍රඥාව අනුකූලව වැඩ පිළිවෙලක් යමෙක් තුළ තියනවාද, ඒ තැනැත්තාට කියනවා බෞද්ධයා කියලා. ඉතින් එහෙම නොවෙනවානම් කොහොමද බෞද්ධකම අර්ථවත් වෙන්නේ. තිසරණ සමාදන් වූ තැනැත්තා උපාසකයාය කියලා බුද්ධාමුදුරුවෝ දේශනා කලා. තිසරණය කියන්නේ බුද්ධ, ධර්ම, සංඝ. ඉතින් බුද්ධාමුදුරුවෝ පිළිගන්නවානම්, බුද්ධ දේශනාව අනුව යනවානම්, සිතේ පවිත්‍ර බව අනුව යනවානම්, ඇයි අපි බාහිර පවිත්‍ර නොකරන්නේ? ඒ බාහිර පවිත්‍රත්වය අභ්‍යන්තර පවිත්‍රත්වයට විශේෂයෙන්ම හේතුවෙනවා.

බාහිර පිටිසිදු කමත් අවශ්‍යයි

යමෙක් බාහිර පවිත්‍රත්වයෙන් ආරම්භ කරනවාද ඒ තැනැත්තා අභ්‍යන්තර පවිත්‍රත්වයට කෙදිනක හෝ පිවිසෙනවා. යමෙක් වාසය කරන තැනකට ගියහම ඔහුගේ මානසික මට්ටම බොහෝදුරට තීරණය කරගන්න පුළුවන්. කෙනෙක් ජීවත්වන කාමරයට ගියහම, කෙනෙක් ඉන්නා කුටියට ගියයින් පස්සෙ, ඔහුගේ මානසික මට්ටම කෙබඳුද කියලා හිතා ගන්නට පුළුවන්. ඇතැම් අවස්ථාවල මම බොහෝ විට අධ්‍යයනය කරලා තියනවා මම ජීවත් වෙන කාමරය, මගේ මනස විකෘෂ්ට වුණු කැලඹුණු බොහෝ දවස්වලට සති ගණන් සමහර වෙලාවට මම කොස්සක් අල්ලා අතුගාලා නෑ. මටම විශාල කලකිරීමක් සමහර වෙලාවලට ඇති වෙනවා. ඇයි මෙහෙම වෙන්නේ? ඒ පොත් පත් තියලා තියන ආකාරය, මකුළුදැල් බැඳලා තියන ආකාරය, දූවිලි ඉහිලා තියන ආකාරය, දකින දකින වාරයක් පාසා මට සිහිවෙනවා ඇයි මෙහෙම වෙලා තියෙන්නේ. මට ඒක ශුද්ධ කරන්න ඕනෑ කමක් නෑ. ඇයි ඕනෑ කමක් ඇති නොවෙන්නේ? මගේ මනස පවිත්‍ර නැති නිසා. ඒ නිසා මනස සන්සුන් කරන්නට ඕනෑ කියන සිතුවිල්ලක් යම් දවසක මට ඇති වෙනවානම් ඒ හැම මොහොතකම මම ආරම්භ කරන්නේ පළමුව කාමරය ශුද්ධ පවිත්‍ර කිරීමෙන්. මකුළුදැල් ටික කඩලා අතුපතු ගාලා ශුද්ධ කරගෙන දෙවනුව තමයි ඒ වැඩ ආරම්භ කරන්නේ.

අවබෝධයෙන් පුහුණු කිරීම ආරම්භවයි

ඒ නිසා පින්වතුන් බුද්ධ පූජාවක් පවත්වනකොට ඒ තැනැත්තා විශේෂයෙන්ම ඒ පිළිබඳව සැලකිලිමත් වියයුතුයි. මනස පවිත්‍ර කරන්නට ඒ විදිගේ බාහිර ක්‍රියාවන් තුළින් රැස්කර ගන්නා කුසල ශක්තියත්, ඒ හුරුවත් උපකාරී වෙනවා. කුමක්ද ආරම්භවයි කියන්නේ? ආරම්භා පුරණවා කියන්නේ කුමක් කරනවා ද?. අභ්‍යාස කරනවා. හුරු කරනවා. පුහුණු කරනවා. කුමක් ද හුරු කරන්නේ? කුමක් ද පුහුණු කරන්නේ? කුමක් ද අභ්‍යාස කරන්නේ? අපේ මනසයි. අපේ සිතයි. ලෝකයේ නොඇලෙන ආකාරයට, නොගැටෙන ආකාරයට පවතින්නේ කොහොමද කියන බව නැවත නැවත මනසට පුහුණු කරවන්නට ඕන. ඒ නිසා බුද්ධාමුදුරුවෝ දේශනා කලා දන් දීම හුරු කරන්න. ඒ තුළින් ලෝභයෙන් මනස පවිත්‍ර කරන්නට එක්තරා හුරුවක් ඇති වෙනවා. ඒ වගේම නෛෂ්ක්‍රමය හුරුකරන්න හුරුකරන්න කාමයන්ගෙන් මනස ඇත් කරන්නට එක්තරා හුරුවක් ඇතිවෙනවා. ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස කිරීමේ පටන් මුළු මහත් විශ්වයේ අවකාශය තුළ, අනන්ත අපරිමාණ ලෝකය තුළ අපි යම්තාක් ක්‍රියාකාරකම් කරනවාද, මේ සියළු ක්‍රියාකාරකම් හා බැඳී පවතිනවා අපේ මනස. ඒ නිසා මනස යමකට හුරු කරනවානම්, යම් පමණකට පුහුණු කරනවා නම් එය සෑම ක්‍රියාවකටම බලපානවා.

ඒ නිසා බුද්ධාමුදුරුවෝ දේශනා කළේ මේ භාවනාව, මේ සතිපට්ඨානය, මේ විදර්ශනාව හැම මොහොතකම කරන්න. හැම ඉරියව්වකම කරන්න. ඉඳගෙනත් මේක කරන්න. හිටගෙනත් කරන්න. නිදාගෙනත් කරන්න. ඇවිදිමිනුත් කරන්න. සෑම මොහොතකම මේ භාවනාව කරන්න, මේ විදර්ශනාව කරන්න කියලා ඇයි බුද්ධාමුදුරුවෝ දේශනා කළේ? මෙයයි ජීවිතය. එය ජීවිතය බවට පත් නොවුණොත් මේ හව ගමන කෙළවර කරන්නට අවස්ථාවක් ලැබෙන්නේ නෑ.

පුහුණුවීම් පහය වැදගත්

අර මුලින් සඳහන් කළ ආකාරයට නැවත නැවත දැළි කුණු තැවරුණු ඒ වළං බාන රෙදි කැල්ල දවසකට විනාඩි පහක් වැය කරලා සබන් ටිකක් දාලා පිරිසිදු කරන්නට නම්, අපේ මනසේ ඒ සඳහා උත්සාහයක් ඇති වියයුතුයි. අන්න ඒ වගේ

සෑම මනුෂ්‍යයෙකුම දවසකට විනාඩි දහයක්, පහලොවක්, පැය භාගයක්, පැයක් තමන්ට පුළුවන් හැටියට දවස පිළිබඳව ආවර්ජනා කළ යුතුයි.

මගේ මනස කිළිටු වුණේ අද කොයි කොයි තැන් වලද?

මගේ මනස අපවිත්‍ර වුණේ කොහොමද?

මට ද්වේශය මතු වුණේ කොහොමද?

මට රාගය මතු වුණේ, මට ලෝභය මතු වුණේ, මම ඊර්ෂ්‍යා කළේ කුමන අවස්ථා වලද?

අද උදේ අවදි වූ තැන් පටන් මේ මොහොත දක්වා මගේ දවස ගත වුණේ කොහොමද?

කියලා මනස පිළිබඳව දවස අවසානයේ පුනරාවර්ජනයක් කරන්න තරම් අපි ශක්තිමත් විය යුතුයි. යම්කිසි කෙනෙක් මේ හුරුව දිගින් දිගට පවත්වාගෙන යනකොට තව තවත් මෙය හුරු කරනකොට ඒ තැනැත්තාට දවස අවසානයේ පමණක් නෙමෙයි වරද සිද්දුවෙන සිද්දුවෙන සෑම මොහොතකම මෙය වරදයි කියලා මැනවින් දකින්නට සිතේ එක්තරා හුරුවක් ඇති වෙනවා. අභ්‍යාසයක් වෙනවා. එය පුරුද්දක් බවට පත් වෙනවා. මෙය පුරුදු වුණාට ඒ තැනැත්තාට පුළුවන් කම තියනවා සිත අනුව නැවත නැවත නුවනින් විමසා බලන්න. දැන් මේ පැයක් මුළුල්ලේ මම කිව්වේ විත්තානුපස්සනාවට එන්නට මාර්ගයයි.

විත්තානුපස්සනාව

දැන් එහෙත්ම අපි බලමු කොහොමද විත්තානුපස්සනාව කරන්න කියලා බුදුහාමුදුරුවො දේශනා කළේ

“විත්තේ විත්තානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානෝ සතිමා”

“සතිමා” කිව්වේ සිහියෙන් යුක්තව, “සම්පජානෝ” කිව්වේ නුවණින් යුක්තව

“විත්තේ විත්තානුපස්සී විහරති” සිත අනුව විමසා බලනවා.

“සරාගිකං වා විත්තං සරාගිකං විත්තන්ති පජානාති”

මේ විදිහට සතිපට්ඨාන සූත්‍රයේ බුදුහාමුදුරුවො දේශනා කලා, රාගී සිතක් මට ඇති වුණානම් මේ රාග සිතයි කියලා දැන ගන්නවා. ද්වේශ සිතක් ඇති වුණා නම් මේ ද්වේශ සිතක්

ඇතිවුණාය කියලා දැන ගන්නවා. “මට රාග සිතක් ඇති වුණා රාග සිතක් ඇති වුණා” කියලා හිත හිතා හිටියොත් හරියයිද පින්වතුනි. කිසිදාක නෑ. මෙනෙහි කිරීමයි කියලා කියන්නේ මෙය ඇති වුණා ඇති වුණා කියලා හිත හිතා ඉන්න එක නෙමෙයි. පින්වතුන් කුසසියට හිඟිල්ලා අද වලං බාන රෙදි කැල්ලේ දැලි ගොඩාක් ගැවිලා තියනවා, ගොඩාක් ගැවිලා තියනවා කියලා සිය දහස් වරක් කිව්වත් හිතුවත් ඒ වස්ත්‍රය පිරිසිදු වෙයිද? එහෙම වෙන්නේ නෑ. තේරුම් ගන්නට ඕනෙ වෙලා තියෙන්නෙ මොකක්ද කියලා. එහෙම වෙන්න හේතුව මොකක්ද කියලා තේරුම් ගන්නට ඕන. ඒක ඉවත් කරන්න කළ යුත්තේ මොකක්ද කියලා තේරුම් අරගෙන එය කරන්න ඕන. ගැවිලා තියෙන්නෙ දැලි. දැලි හෝදන්න පුළුවන් සබන් දැම්මොත්. සබන් කැල්ලක් තියනවා ලග. සබන් ගාලා සෝදලා වේලලා පිරිසිදු කර ගන්න. ක්‍රියාව එපමණයි. වස්ත්‍රය පවිත්‍රයි. එහෙමත්ම රාගයක් ඇති වුණා, ද්වේශයක් ඇතිවුණා කියලා හිත හිතා ඉන්න එක පමණක් ප්‍රමාණවත් වෙන්නේ නෑ. දැනගන්නවා කියලා බුදුහාමුදුරුවො දේශනා කළේ නුවණින් දැන ගන්නවා.

නුවණින් සිහි කළ යුතුයි

ඒකට කියනවා යෝනිසෝ මනසිකාරය කියලා. යෝනිසෝ මනසිකාරය කියන්නේ නුවණින් සිහි කරනවා. හේතුඵල අනුව සිහි කරනවා.

කුමක් නිසාද මට රාගය ඇති වුණේ?

ඇයි මගේ සිත කෙලෙසුනේ?

ඇයි මගේ සිතට දැඩි දාහයක් ඇති වුණේ?

ඇයි මගේ සිත ගැටුණේ?

ඇයි මේ කියාපු කාරණය ගැන මම විකෘිප්ත වුණේ?

මෙහෙම හිතන්නට ඕන. මෙහෙම හිතනකොට තමන්ට තේරෙනවා මම ගැටුනෙ මේ නිසයි. මම ඇඬුවේ මේ නිසයි. මට රාගය උපන්නේ මම මෙහෙම හිතපු නිසයි. මේ විදිහට සොයා බලාගෙන යනකොට කවදා හෝ පින්වතුන්ට තේරෙයි කුමන කාරණයක් නිසාද ඒ රාගය ඇති වුණේ. ඇයි මගේ සිත

කිලිටි වුණේ. ඇයි ඒ සිතට දාහයක් ඇතිවුණේ කියලා. කවදා හෝ පින්වතුන්ට තේරුම් ගන්නට පුළුවන් වේවි ඒ ඇලීම් ගැටීම් සියල්ලම මතු වෙලා තියෙන්නේ එම කාරණය පිළිබඳව අපි හිතන ආකාරය මතයි කියලා. අපි හිතන ක්‍රමයේ වරදයි. ඒ පැමිණි ගැටලු පිළිබඳව හේතුව වරදවා හිතනවා. වැරදි ආකාරයෙන් හිතනවා. වැරදි ආකාරයෙන් හිතන නිසා, වැරදි සංඥාවක් ගන්න නිසා, සංඥාවේ විපරිත බව නිසා වැරදි දෘෂ්ටියක් ඇති වෙනවා.

විපරිත සංඥා

දැන් තවදුරටත් පැහැදිලි කරගනිමු. රාත්‍රියේ කළුවරේ එළියට යනකොට පරඬලා පතක් හෙලවෙනවා දකිනවා. ඒ දැකලා අපි හදිස්සියෙන් තැති ගෙන යටිගිරියෙන් කෑ ගහලා ගෙට පනිනවා, හොල්මනක් කියලා. තව කෙනෙක් විදුලි පන්-දමක් අරගෙන එළියට බිහිනවා හොල්මන බලන්න, කවුද ආවේ කියලා. කෙනෙක් නෑ. ගස් කොලන් ඒ ආකාරයෙන් තියනවා. මද හද එළිය වැටිලා තියනවා. ඊට අමතරව වෙන මොකවත් නෑ. නමුත් මොහු බය වෙලා. මොහුගේ මනස විකෂිප්ත වෙලා. හීතිය කියලා කියන්නේ ද්වේශයේ එක් මුහුණුවරක්. මේ ද්වේශය හෙවත් හීතිය මේ තැනැත්තාගේ මනසේ හටගත්තේ කොහොමද? විදුලි පන්දම අරගෙන එළියට බැහැපු තැනැත්තාගේ මනස හීතියට පත් නොවෙන්නටත්, මොහුගේ මනස හීතියට පත්වෙන්නටත් හේතුව මොකක්ද? මොහු වරදවා වටහා ගත්තා දුටු දර්ශනය. කෙසේ හෝ වරදවා තේරුම් ගත්තා. වරදවා තේරුම් ගැනීමෙන් මනස කැලඹුණා.

එහෙමනම් රාගය ඇති වෙන්නේ, ද්වේශය ඇති වෙන්නේ මෝහය, ඊර්ෂ්‍යාව ක්‍රෝධය මාන්තය මේ සකල විධ පාප ධර්මයෝම අපේ මනසේ හට ගන්නේ වරදවා වටහා ගැනීමෙන්මයි.

- මට වැරදුනේ කොතනද? ඊළඟට සොයන්න ඕන.
- කුමක් ගැනද මම වැරදි ආකාරයෙන් හිතුවේ?
- කුමන ධර්මතාවය පිළිබඳවද මම අධාර්මිකව හිතුවේ?
- නොමනා ආකාරයෙන් ධර්මයට පටහැනිව, නුවණින් තොරව මම කල්පනා කළේ කුමක් පිළිබඳවද?

මෙන්ත මේ කාරණය ගැන මේ අයුරින් හිතපු නිසයි මට මේ තත්වය ඇති වුණේ. එහෙම නම් මම මින් මතුවට එසේ නොසිතා සිටිය යුතුයි. ඒක එව්වර ලේසි වැඩක් නෙමෙයි. තමන් ඒ ඊක නොසිතා ඉන්නවා කියලා සිතන කොටම නැවත වතාවක් එයම අරමුණු වෙනවා. ඒ සැනින්ම, නෑ නෑ මම හිතන්නේ නෑ කියලා හිතන කොටම තව වතාවක් ඒකම වෙනවා.

ඇලුණත් ගැටුණත් බැඳෙනවා

මේකත් එක්කලා මහා අරගලයක් අපට කරන්නට සිද්ද වෙනවා. කලක් මේ අරගලය කරගෙන යනකොට තමන්ට වැට-හෙනවා මෙය දුරු කරන්න නම් මේකත් එක්කලා පොර බදන එක නෙමෙයි කරන්න ඕනෑ වෙන්නේ, අරමුණ වෙනස් කිරීමයි කළ යුත්තේ. අපි ඒක සමඟ නැවත නැවත පොර බදනවා කිය-න්නේ අල්ලා ගැනීමක්. එය ඉවත් කරන්නට අවශ්‍යයයි, එයින් නිදහස් වෙන්නට අවශ්‍යයි කියන තැන අපි ගැටුමක් හදා ගන්නවා. ගැටුමක් හදාගෙන එතන ඉඳලා පොර බදනවා. අල්ලා ගත්තත් ගැටුණත් අපි දෙකෙන්ම කරලා තියෙන්නේ කුමක්ද? බදා ගැනීමයි.

මැටි ගුලියක් අරගෙන මේ බිත්තියට ගැහුවොත් කුමක් වෙයිද පින්වතුනි? ඒ මැටි ගුලිය බිත්තියට ඇලෙනවා. අපි ඒකට කියනවා මැටි ගුලිය විසින් බිත්තිය අල්ලා ගන්නා, බදා ගන්නා කියලා. රබර් බෝලයක් අරගෙන මේ බිත්තියට අපි විසි කරනවා. එතකොට මොකද වෙන්නේ? ඒක ආපහු යලිත් වරක් බිමට විසි වෙනවා. අපි ඒකට කියනවා ඒක අල්ල ගත්තේ නෑ එහි ගැටිලා ආපහු ආවා කියලා. රබර් බෝලය බිත්තියේ ගැටෙන්නටත්, මැටි බෝලය බිත්තියේ ඇලෙන්නටත් දෙකටම සිදුවුණා එකම සිදුවීමක්. කුමක්ද? ඇලෙන්නටත් මැටි ගුලිය සහ බිත්තිය එකට සමීප වුණා, ගැටෙන්නටත් රබර් බෝලය සහ බිත්තිය එකට සමීප වුණා. දෙක එකට හමු නූනානම් ඇලීමක් හෝ ගැටීමක් සිදුවෙනවාද? නෑ. එහෙමනම් යමක් සිතේ නදින් අල්ලා ගන්නොත් පමණයි ඇලෙන්නේ හෝ ගැටෙන්නේ. අල්ලා නොගන්නොත් ඇලෙන්න විදිහකුත් නෑ, ගැටෙන්න විදිහකුත් නෑ.

මහා සංග්‍රාමයක්!

යමක් තුළ ඇලීමෙන් ක්ලේශයන් හට ගන්නවානම්, යමක් තුළ ගැටීමෙන් ක්ලේශයන් හට ගන්නවානම්, ඒ හැම මොහොතකම මේ හට ගැනීම කුමක්ද සොයා බලමින්, එයට හේතුව ඇතිවුණේ කොහොමද කියලා සොයා බලමින්, එය නැති කරන්නට තමා විසින් උත්සාහවත් විය යුතුයි. ප්‍රඥවෙන් එහි හේතුව එලය නිවැරදිව දකින්නට පුළුවන්නම්, එහි ඇති අසාරකය, පීඩාව හෝ ආදීනවය නිවැරදිව දකින්නට පුළුවන්නම්, එයින්ම සැනෙකින් ක්ලේශය දුරු වෙනවා. එතරම් ප්‍රඥව වැඩිලා නැතිනම්

වීර්යයෙන් මැඩ පවත්වා ගන්න පුළුවන්.

අධිෂ්ඨානයෙන් යටපත්කර ගන්න පුළුවන්.

කර්මස්ථානයක් මෙනෙහි කරලා, සුදුසු කර්මස්ථානයක සතිය පිහිටුවාගෙන යටපත්කර ගන්න පුළුවන්.

ඒ නිසා තමයි කියන්නේ ද්වේශය ඇති වෙනවා නම් මෙමතිය කරන්න. රාගය ඇති වෙනවා නම් අශුභය වඩන්න. මේ විදිහට මෙනෙහි කරන්න. මේවා කියන්නේ ඇයි? අදාල අරමුණෙන් මනස වෙනස් කරලා දැඩිව ඒ තුළ සිත සංවරයට පත් කිරීම තුළින් අර මුල් අරමුණ වෙනස් කරන්න පුළුවන්. පෙර දිනයක ආසාන පටිච්චය සූත්‍රයේදී මම පැහැදිලි කළානේ කොහොමද ද්වේශය නැති කර ගන්නට ඕනෙ කියලා. (“ද්වේශය දුරුකරන්නේ කෙසේ ද” පොත බලන්න.) ඒ අරමුණ වෙනස් කරනවා, එතනින් එහාට අළුත් අරමුණ තුළ එවන් ගැටීමක් නැති නිසා මනස නිදහස් වෙනවා. කාලයක් යනකොට මනස ශක්තිමත් වෙනවා. ශක්තිමත් වූ මනසෙන් පහසුවෙන් පුළුවන්. ඒ තත්වයට පත් වෙන්නට නම් ඒවා පිළිබඳව, “මෙහෙම හිතෙනවා මෙහෙම හිතෙනවා” කියන සිතුවිලි මාත්‍රය පමණක් නෙමෙයි. ප්‍රඥව වඩවන්නට ඕන. මනස ශක්තිමත් කරන්නට ඕන. මේක මහා ගැටුමක් ඇත්තටම. භාවනාවයි කියලා මුලදී අපට කරන්නට තියෙන්නේ මහා ගැටුමක්. මේ ගැටුම දීර්ඝ කාලයක් අපි මෙසේ පවත්වා ගෙන යන කොටයි හැබැවටම අපි කළයුත්තේ මොකක්ද කියලා අපිට වැටහෙන්නේ.

පසුබැස්සෙත් පරාදයි

මේ ගැන අධෛර්ය මත් වෙන, අමාරුවට පත් වෙන, එහා කියලා අත හරින්නට හිතෙන වාර අනන්තයි අප්‍රමාණයි. නමුත් එහෙම වුණොත් සිද්ද වෙන්නෙ කුමක්ද? අර වස්ත්‍රය සේදීම පැත්තකට දාලා පස්සෙ දවසක හෝදන්න ගියහම හෝදලා පිරිසිදු කරගන්න බැරුවා වගේ දෙයක්. අන්තිමට මහා පීඩාවක් විදින්නට සිද්ද වෙනවා. නමුත් යමෙක් නැවත නැවත දවස අවසානයේ සිත ගැන මෙනෙහි කරනවානම්, ඒ ඒ මොහොතේ ක්ලේශයන් උපදින උපදින මොහොතේ සිත ගැන මෙනෙහි කරනවානම්, ඒ නැනැත්තාට පවිත්‍ර වූ සන්තානයක් ඇති කරගන්නට පුළුවන් කම ලැබෙනවා.

එසේ නැවත නැවත පවිත්‍ර කරන්නාවූ මනස පවිත්‍රත්වය තුළම ශක්තිමත් වෙනවා. කිලිටි බව තුළ නෙමෙයි, පවිත්‍රත්වය තුළ ශක්තිමත් වෙනවා. එසේ පවිත්‍රත්වය තුළ ශක්තිමත් වූ මනසක් ඇති මනුෂ්‍යයා දෙන්නාවූ දානය මහත් ඵලයි. රකින්නාවූ ශීලය මහත් ඵලයි. වඩන්නාවූ භාවනාව මහත් ඵලයි. පුදන්නාවූ මල, පහන සියල්ලක්ම මහත් ඵල ගෙන දෙන්නා වූ ක්‍රියාවන්. එයින් සසර සුවපත් කර ගන්නට උපකාරයක් ලැබෙනවා පමණක් නෙමෙයි, සෘජුවම නිවන් දකින්නට හේතුවෙන හොඳ පුහුණුවක් ඒ නැනැත්තාට ලැබෙනවා.

අපි පත්සලේ පහන පත්තු කරන්න ගියත් කලින්ම ගිහිල්ලා මේ පහන් ටික මට. අනිත් අය එහෙම අත තියන්නේ නෑ. මෙහෙම අල්ලා ගෙන නම් එතන කාටද ඒ පහන පත්තු කරන්නේ? බුදුභාවුදුරුවන්ටද මේ පහන දල්වන්නේ? බුදුභාවුදුරුවෝ ප්‍රඥාවේ විශිෂ්ඨත්වයයි. ඇලීම ගැටීම සම්පූර්ණයෙන් දුරු කලාවූ උත්තමයා. උත්තමයන්සේ පුදන්නට හදන්නේ ඇලීම තුළින් නම්, ගැටීම තුළින් නම් ඒ පින කුමක්ද? යම්කිසි පිනක් සිදුවෙනවා. ඒ පින සසර යාම සඳහා විනා කිසිදාක නිවන් සඳහා නෙමෙයි. කරන හැම පිත් කමක්ම, හැම කුශලයක්ම පාරමිතාවක් වෙන්නේ නෑ. ඒ හැම එකක්ම නිවනට හේතු වෙන්නේ නෑ. නිවන සඳහා හේතු වෙන්නේ ප්‍රඥවෙන් පරිපූර්ණ වූ කුසල් පමණයි. ඒ තුළ පමණයි ඇලීමෙන් ගැටීමෙන් තොරව කටයුතු කරන්නේ. ඒ නිසා පින්වතුන් සෑම ක්‍රියාවකදීම මේ අවබෝධයෙන් යුතුව, දවසේ ඵ්දනෙදා කටයුතුවලදී මේ මනසේ පිරිසිදුකම රැක ගන්නට උත්සාහවත් වෙන්න ඕන.

දෛනික කටයුතුවලට මුසු කරගන්න

මේ ක්‍රියා පිළිවෙත හැම කටයුත්තක් තුළම, බුද්ධ පුජාව තුළ පමණක් නෙමෙයි, ආරම්භය බුද්ධ පුජාව තුළින්. දෙවෙනුව තෙවෙනුව අපේ ජීවිතය, බාහිර ලෝකය මේ සෑම ක්‍රියා දාමයක් තුළම පැවතිය යුතුයි. පින්වතුන් වැසිකිලිය සෝදනවා කියලා හිතන්න. ඒ මොහොතේත් කල්පනා කරන්න මෙහි පවිත්‍රතාවයක් මම බලාපොරොත්තු වෙනවා. මෙම අපවිත්‍ර බව දුරු කරන්නට මම යම්තාක් වෙහෙසක් ගන්නවාද මේ වගේ මගේ මනසේ අපවිත්‍ර බව දුරු කරන්නට මගේ සිත ශක්තිමත් වේවා. ඒ අධිෂ්ඨානයෙන් ඔබ වැසිකිලිය පවිත්‍ර කරනවානම් එයත් නිවන් දකින්නට හේතුවෙන මහා කුසල කර්මයක්. ඒ වැසිකිලිය හිඤ්ඤාත් වහන්සේ පරිහරණය කරන එකක්ම වෙන්නට ඕන නෑ. අනුන් පාවිච්චි කරන එකක්ම වෙන්නට ඕන නෑ. තමන් සතුව හෝ වේවා තමන් ඒ සිතුවිල්ලෙන්ම නම් පවිත්‍ර කරන්නේ එය උසස් වූ හුරුවක් වෙනවා. එය ප්‍රඥාව ලබන්න හේතුවක් වෙනවා.

උත්සාහයේ තරමට ජයග්‍රහණය

මේ විදිහට ජීවිතයේ සෑම ක්‍රියාවක් තුළම මේ අවබෝධය මේ වැටහීම පවත්වාගෙන යමින් මනස කිලිටි වෙන සෑම මොහොතකම, මේ ක්ලේශයෙන් මගේ මනස කිලිටි වුණා කියලා නිවැරදිව දැනගෙන එය සිද්ද වුණේ කොහොමද කියලා සොයා බලමින්, ඒ හේතු නැතිකරමින් යලි යලිත් මේ චිත්තානුපස්සනාව සෑම මොහොතකම නිවැරදිව සිද්ද කරනවානම්, සෑම මොහොතකම සතියෙන් යුක්තව පවතිනවානම් ඒ තැනැත්තා දින හතක් ඇතුළත මාර්ග ඵලයන්ට පත්වෙනවා කියලා බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කළා. එසේ නොහැකි වුණොත් දින දාහතරකින්, එසේ නොහැකි වුණොත් මාසයකින් දෙකකින් අවුරුද්දකින් අවුරුදු තුනකින් උපරිම අවුරුදු හතකින් හෝ මේ ජීවිතය අවසන් වෙන්නට මත්තෙන් හෝ ඒ තැනැත්තා ඵලගාමී තත්වයට පත් වෙනවා කියලා බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කළා.

එහි ආරම්භය බාහිර ලෝකයයි. දෙවැනිව මනසයි. මේ දෙයාකාරවූ ලෝකය පවිත්‍ර කරලා යම් තැනැත්තෙක් ඒ ජයග්‍රහණය ලබනවා මිස අලස වෙලා මන්දෝත්සාහී වෙලා චීර්ය අතහැරලා මේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය ලැබූ උත්තමයෙක් මේ ලෝකයේ නෑ.

ඒ නිසා උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා - ආනාපී" කෙලෙස් තවන චීර්යයෙන්; දැඩි චීර්යයක් මේකට තියෙන්න ඕන. නිතර මනස ගැන අවධානයෙන් සිටින්න දැඩි උත්සාහයක් තියෙන්න ඕන. මේක ගිහිගෙදර හැම මොහොතකම කරන්න නොහැකි වුණත් පුළුවන් පුළුවන් වේලාවටවත් කරන්න ඕන. පුළුවන් පුළුවන් සෑම ක්‍රියාවකදීමත් මෙය සිතන්න ඕන.

ඇයි බුදුහාමුදුරුවන්ට ආහාර පුජා කරන්නේ?
මොකක්ද මම මේකෙන් බලාපොරොත්තු වෙන්නේ?

මෙයින් මම බලාපොරොත්තු වෙන්නේ සසර ගමනේ මට ආහාර වලින් අඩුවක් නොවෙන්නට නම්, එය පාරමිතාවක් වෙන්නේ නැහැ. නමුත් සසර සෑප ලබන්නට හේතුවක් වෙනවා. එය ආහාර ලබන්නට හේතුවක් වෙනවා. බුදුහාමුදුරුවන්ට මම පහන් දල්වන්නේ සුවද දුම් පුදන්නේ මල් පුදන්නේ පහන් පුදන්නේ සසර ගමනේ සුවපත් වූ ආත්මයක් ලබන්නට නම්, එය වරදක් නොවෙයි. නමුත් එය නිවන සඳහා හේතුවන පාරමිතාවක් වෙන්නේ නෑ. ඒ විදිහේ ලෞකික බලාපොරොත්තුවකින් තොරව කෙලෙස් ප්‍රහාණය කිරීම සඳහා, මනස පවිත්‍ර කිරීම සඳහා, ප්‍රඥව උපදවා ගැනීමේ ඒකායන පරමාර්ථයක් ඇතිව සෑම ක්‍රියාවක් තුළම පවතිනවානම් ඒ තැනැත්තා නිවැරදිව පාරමිතා පුරන්නෙක් වෙනවා.

ඒ නිසා අද මම මුලින්ම සඳහන් කළා ව්‍යවහාර වර්ෂ වලින් මේ අළුත් ගත වර්ෂයක්. අළුත් අවුරුද්දක්. අළුත් පෝයක්. මේ පෝය දවසේ බුදුහාමුදුරුවෝ මේ ලංකා ද්වීපයට පලමුවෙහි වතාවට වැඩම කළා. බුදුහාමුදුරුවෝ කියලා කියන්නේ ප්‍රඥවේ පරතෙරයි. ඒ ප්‍රඥවේ පරතෙරට පත්වූ උත්තමයා මේ දිවයින පාදස්පර්ශය කළා, ඒ බුද්ධ ශක්තිය අදත් පවතිනවා.

යමෙක් මනස පවිත්‍ර කරන්නට උත්සාහ කරනවානම්, එය පවිත්‍ර කරන කරන තරමට ඒ තැනැත්තාගේ මනසට බුදු ගුණ වැටහෙනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පිහිට එවන් පින්වතුන් නොඅඩුව ලබනවා. එවන් මනුෂ්‍යයා ඉතා ඉක්මනින් නිවනට ලගා වෙනවා. ඒ නිසා මේ කරුණු නැවත නැවත කල්පනා කරමින් මේ "චිත්තානු පස්සනාව" මැනවින් වටහා ගෙන නිවන් මග ශක්තිමත් කර ගන්නට අද පටන් අපි චීර්ය කරනවා කියන අධිෂ්ඨානය සෑම දෙනාම ඇති කර ගන්න.

තුනි වදන

ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් බෞද්ධ සංගමය විසින් වසරක් පාසා නොමිලේ බෙදාදීම පිණිස මුද්‍රණය කරනු ලබන බෞද්ධ ග්‍රන්ථ මාලාවේ නවවන ග්‍රන්ථය බ්‍ර:ව: 2553 වෙසක් තෙමඟුල වෙනුවෙන් ධර්මදනය වශයෙන් ඔබ අතට පත්කරනුයේ ඉතාමත් සතුටිනි.

බාහිර ලෝකයෙන් ගන්නා වූ අරමුණු නිසා හටගන්නා කේලේශයන්ගෙන් සිත කිලිටිවන ආකාරය හා එහෙයින් සසර ගමන නිරායාශයෙන් දික්කරගන්නා ආකාරය මෙම ග්‍රන්ථයේ මනාව විග්‍රහ කර ඇත. සිහි නුවණින් යුතුව මනස පිළිබඳ පුනරාවර්ජනය කිරීම තුළින් සසර සුවපත්ව සුවසේ යාමට මෙන්ම ඉන් එතෙර වීමට ද මග, මෙම වටිනා ග්‍රන්ථය තුළින් මනාව පැහැදිලි කරයි. සිත පිළිබඳ ලියවුණු වටිනා ධර්ම කරුණු වලින් පිරුණු, නිතරම ලඟ තබා ගත යුතු අත්පොතක් බඳු මෙම කුඩා ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කර නොමිලේ බෙදාදීම පිණිස අවසර දුන්, ශ්‍රී සම්බුද්ධ ශාසනයේ චිරස්ථිතිය පිණිස කැපවීමෙන් කටයුතු කරන පුජ්‍යපාද කුකුල්පතේ සුදස්සි හිමියන්ට අනිශ්චිත කෘතඥවෙමින් අනේකචාරයක් පින්දෙමු.

මෙම ධර්මග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කිරීමට නොපැකිලිව භාරගත් සිකුරු මුද්‍රණාලයේ අධිපතිතුමා ඇතුළු කාර්ය මණ්ඩලයට ස්තූති පූර්වකව පින්දෙමු.

මෙයට, මෙන් සිහිනි

ලලිත් කන්නන්ගර
ගරු ප්‍රධාන ලේකම්

එම්. පද්මපෙරුම
ගරු ප්‍රධාන සභාපති

2009 මැයි 01 වන දින

ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් බෞද්ධ සංගමය, ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් මූලස්ථානය
කොළඹ 01, දුරකථනය : 011-2350404

ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් බෞද්ධ සංගමය විසින් මුද්‍රණය කර නොමිලේ බෙදා දුන් ධර්ම ග්‍රන්ථයන්

2001	වෙසක් කලාපය	ලොව්තුරු සුවඳ පුජ්‍යපාද ගංගොඩවිල සෝම හිමි
2002	වෙසක් කලාපය	සසර සැමට හිමි කර්ම විපාක පුජ්‍යපාද දිවියාගහ යසස්සි හිමි
2003	වෙසක් කලාපය	ධනය වැය නොවන මහා දන පහක් පුජ්‍යපාද දිවියාගහ යසස්සි හිමි.
2004	වෙසක් කලාපය	ප්‍රශ්න හා වගකීම් පුජ්‍යපාද කිරින්දේ ශ්‍රී ධම්මානන්ද නා හිමි.
2005	වෙසක් කලාපය	පටිච්චසමුප්පාද ධර්මය පුජ්‍යපාද භාරිස්පත්තුචේ ආරියවශාලංකාර හිමි
2006	වෙසක් කලාපය	දුක් කරදර වලින් මිදෙන්නේ කෙසේද? පුජ්‍යපාද කිරින්දේ ශ්‍රී ධම්මානන්ද නා හිමි
2007	වෙසක් කලාපය	සිතුවිලි පුජ්‍යපාද තලල්ලේ වන්දකිත්ති හිමි
2008	වෙසක් කලාපය	බණක් අසන කල සිතක් නිවෙන බව පුජ්‍යපාද හිඟුරේ පඤ්ඤාසේකර හිමි
2009	වෙසක් කලාපය	සිතේ සැබෑව පුජ්‍යපාද කුකුල්පතේ සුදස්සි හිමි.